Ազգ
Azg
armenian daily
20 ՀՈՒՆՎԱՐ 2001 ՇԱԲԱԹ 10 (2214)

Տիգրան Նաղդալյանը հրաժարական տվեց եւ դարձավ խորհրդի անդամ

Արմենպրես գործակալությունը երեկ երեկոյան տեղեկացրեց, որ նույն օրը տեղի ունեցած «Հայաստանի ազգային հեռուստատեսություն» ՊՓԲԸ-ում կառավարության լիազոր ներկայացուցիչների ժողովը իր դիմումի համաձայն գործադիր տնօրենի պաշտոնից ազատել է Տիգրան Նաղդալյանին, որի պարտականությունները ժամանակավորապես դրվել են «Հայլուր» հեռուստալրատվական գործակալության ղեկավար Արմեն Արզումանյանի վրա: Ավելի ուշ ստացվեց ՀՀ նախագահի մամլո գրասենյակի հաղորդագրությունն այն մասին, որ հիմք ընդունելով «Հեռուստատեսության եւ ռադիոյի մասին օրենքը», ՀՀ նախագահը հունվարի 19-ին հրամանագիր է ստորագրել Հանրային հեռուստառադիոընկերության խորհրդի անդամներ նշանակելու մասին: Խորհրդի կազմում ընդգրկվել են Տիգրան Նաղդալյանը, Հենրիկ Հովհաննիսյանը, Վալերի Այդինյանը, Արթուր Գրիգորյանը եւ Աշոտ Մանուկյանը:

Ամենայն հավանականությամբ Տ. Նաղդալյանը կնշանակվի նորակազմ խորհրդի նախագահ:

ՍՊԱՌՆԱԼԻՔՆԵՐ

Ցեղասպանության հարցն իր բնույթով քաղաքական է

Անհասկանալի սահմանափակումները հազիվ թե նպաստեն դրա չեզոքացմանը

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Հունվարի 18-ին Ֆրանսիայի Ազգային ժողովն ընդունեց 1915 թ. Հայոց ցեղասպանության ճանաչման օրինագիծը: Ինչպես որ ենթադրվում էր, Թուրքիան դրան չափազանց բուռն արձագանքեց: Այդ արձագանքները մեկնաբանության կարիք չեն զգում: Հետեւաբար հարկ ենք համարում սահմանափակվել դրանց հաջորդական շարադրանքով: Մինչ շարադրանքին անցնելը նշենք, որ վերոհիշյալ օրինագծի ընդունումը որքան էլ տհաճ լինի թուրքական իշխանությունների համար, բոլորովին անակնկալ չէր: Ահա թե ինչու վարչապետ Բյուլենթ Էջեւիթը տեղական ժամանակով 10:15-ին, ճիշտ այն պահին, երբ գումարվում էր Ֆրանսիայի ԱԺ-ի համապատասխան նիստը, նախարարներին հրավիրեց խորհրդակցության ոչ այնքան հակազդելու, որքան Հայոց ցեղասպանության ճանաչմանը պաշտոնապես արձագանքելու համար:

Խորհրդակցության ավարտին Էջեւիթը շտապեց նախագահի նստավայր՝ հանդիպելու Ահմեդ Նեջդեթ Սեզերի հետ: Այնտեղ հենց նստավայրում նա Ֆրանսիայի ԱԺ-ի որոշումը Թուրքիայի դեմ կատարված անարդարություն համարեց: Լրագրողների «Դուք մտահոգված չե՞ք, որ ցեղասպանությունը կճանաչեն նաեւ եվրոպական այլ երկրներ» հարցին Էջեւիթը պատասխանեց. «Բոլորովին չէի ցանկանա»: «Հայաստանի դեմ պատժամիջոցներ կիրառվելո՞ւ են» հարցին Էջեւիթը պատասխանեց. «Մենք դիվանագիտական առումով Հայաստանի հետ քաղաքական հարաբերություններ չունենք: Նույնը վերաբերում է տնտեսական հարաբերություններին: Այնուամենայնիվ, Ֆրանսիայի ԱԺ-ի որոշումից կտուժի հայ ժողովուրդը»:

Տես ▶ էջ 3

ՀՌԱԿ-ը ողջունում է Ֆրանսիայի ԱԺ որոշումը

Հայտնի բանաձեւի ընդունման առիթով մեր թղթակիցը հարցրեց ՀՌԱԿ-ի կարծիքը, որը հետեւյալ բովանդակությամբ ձեւակերպեց ՀՌԱԿ Հանրապետության վարչության փոխատենապետ Ռուբեն Խուրշուդյանը.

- Հայ դատի մաս կազմող Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման հիմնախնդիրը ՀՌԱԿ-ի գաղափարական քաղաքական հիմնարար սկզբունքներից է: Բնական է, որ կուսակցությունը ողջունում է Ֆրանսիայի Ազգային ժողովի որոշումը՝ 1915 թ. Օսմանյան Թուրքիայում Հայոց ցեղասպանության մասին: Այդ վաղուց փափագվող փաստը իրողություն դարձավ մեծապես շնորհիվ ֆրանսահայերի եւ Հայաստանի Հանրապետության համատեղ ազգանվեր ջանքերի:

1998 թ. ՀՀ արտաքին քաղաքականության ոլորտում տեղի ունեցավ բեկումնային ծեղքում, այն վերջապես ազատվեց ոչլիարժեքության բարդույթից Թուրքիայի նկատմամբ, հերքեց հավերժ նախանջների եւ պարտվողականության ամոթալի ուղեգիծը եւ իր դիրքորոշումը ձեւավորեց համապատասխան ազգային շահերի եւ ազգային արժանապատվության:

Այդ հանգամանքը հատուկ կարեւորվում է ՀՌԱԿ-ի X Պատգամավորական ժողովի (2000 թ. դեկտեմբեր) բանաձեւում. «Կուսակցությունը Հայոց ցեղասպանության ընդգրկումը Հայաստանի Հանրապետության արտաքին քաղաքականության մեջ դիտում է լուրջ եւ կարեւոր քայլ՝ երկրի արտաքին քաղաքականությունը կառուցելու համապատասխան ազգի եւ հայրենիքի շահերի, համահունչ ազատական եւ ժողովրդավարական սկզբունքներին եւ հայտարարում է, որ իր ամբողջ ներուժով սատար է կանգնում այդ ազգանվեր գործին»:

ԵՎՐԱԽՈՐՀՈՒՐԴԸ ԵՎ ՄԵՆՔ

Եվրախորհրդի պարտավորությունները կկատարվեն խղճի ազատության մասին ՀՀ օրենքի սահմաններում

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հունվարի 17-ին Հայաստանը դարձավ Եվրախորհրդի լիիրավ անդամ, ինչը նշանակում է, որ ԵԽ անդամ մյուս երկրների պես Հայաստանին եւս ներկայացվեցին պահանջներ, այդ թվում՝ հավատամքի ազատության սկզբունքի պահպանման մասին:

Դեռեւս 1991 թ. Հայաստանում ընդունվել է օրենք «Խղճի ազատության եւ կրոնական կազմակերպությունների մասին», որով էլ մինչ օրս կարգավորվում է երկրում գործող կրոնական կազմակերպությունների գործունեությունը: Օրենքի սահմաններում էլ, ըստ Ամենայն հայոց Գարեգին Բ կաթողիկոսի, կկատարվեն Եվրախորհրդի պարտավորությունները: Ըստ այդ օրենքի, Հայաստանի տարածքում ազատ գործունեության իրավունք է վերապահված բոլոր կրոնական կազմակերպություններին, միաժամանակ՝ մենաշնորհը պատկանում է Հայ Առաքելական եկեղեցուն: Օրենքն առանց խտրականության հավասար պայմաններ է նախատեսում ավանդական եւ նորամուտ երիտասարդ կրոնական համայնքների համար:

Ազգային-եկեղեցական ժողովի պատգամավոր, ՀՌԱԿ հանրապետական վարչության ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը «Նոյյան տապանին» տված հարցազրույցում այն կարծիքն է հայտնել, որ Հայաստանում կա խղճի եւ դավանանքի ազատություն, սակայն ակնհայտ է աղանդների տարածման փաստը, որոնց մի մասի գործունեությունը, ըստ նրա, պետք է սահմանափակել: Իսկ ԵԽ-ն, նրա խոսքերով, «պետք է հիշի, թե ինչպիսի քաղաքականություն էր իրականացնում Հունաստանում, որտեղ ոչ թե աղանդներ, այլ անգամ եկեղեցական մի շարք ուղղություններ գտնվում են օրենքից դուրս վիճակում», դա այն դեպքում, երբ Հունաստանը վաղուց ի վեր Եվրախորհրդի, անգամ Եվրամիության անդամ է, նույնիսկ ինքն է որոշում տարբեր երկրների՝ այդ կառույցներում ընդգրկվելու կամ չընդգրկվելու հարցը: Այնպես որ, ըստ Միրզախանյանի, աղանդների հարցին պետք է մոտենալ ազգային հետաքրքրությունների տեսանկյունից, քանի որ Հայաստանի համար աղանդները ներկայացնում են լուրջ խնդիր:

ՀՀ կառավարությանն առընթեր կրոնի գործերի պետական խորհուրդը գտնում է, որ խղճի ազատության հարցը կարգավորող օրենքը կատարյալ չէ: Այդ օրենքը կատարելագործելու, իրավական դաշտը լրամշակելու եւ ամբողջացնելու ուղղությամբ շատ անելիքներ կան: Հատկապես կարեւոր է օրենքի գործադրման եւ դա ապահովող իրավական նորմատիվ հենքի ստեղծման անհրաժեշտությունը: Սակայն, ըստ կրոնի գործերի պետական խորհրդի աշխատակիցների, Հայաստանում այդ օրենքով ապահովվում է խղճի ազատությունը եւ այն բավարարում է Եվրախորհրդին անդամակցելու պարտավորությունների «Մարդու իրավունքներ» գլխի «բ» կետի պահանջներին:

Վթարից վնասվածքներ են ստացել մարզպետ Հերոյանը եւ փոխնախարար Տերտերյանը

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հունվարի 17-ի ուշ երեկոյան «Էրեբունի» բժշկական կենտրոն է տեղափոխվել Արմավիրի մարզպետ Ալբերտ Հերոյանը: Սեւանի մայրուղում՝ Ծովագյուղի շրջանում, տեղի ունեցած ավտովթարի հետեւանքով նա ստացել է գլխի, կրծքավանդակի, ծնկի վնասվածքներ: Նրա հետ ավտոմեքենայում է եղել տարածքային կառավարման փոխնախարար Վաչե Տերտերյանը: Վերջինիս չորս կողոսկրերը կոտրվել են: Մասնագետների կարծիքով, երկուսի վիճակն էլ բավարար է:

Թուրքիան վախենում է հարեւաններից

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Թուրքիայի ամենակարող զինվորականության ազդեցությունն ու տնտեսական հզորությունն անհամատեղելի են ժողովրդավարության դրսեւորումների հետ, բայց ռազմական էլիտան դեռ մեծ պայքարի է ելնելու», ասված է «New York Times»-ի վերջին հրապարակումներից մեկում: Թուրքիայի զինվորականության եւ Եւրամիությանն անդամակցելու ձգտող քաղաքացիական իշխանության շրջանակների միջեւ պայքարը հետզհետե թեժանում է: Եւ հարցը միայն Թուրքիայի անդամակցության խնդիրը չէ: «Պայքարը կարող է ազդել Եւրոպայի եւ Ասիայի, քրիստոնեության եւ իսլամի միջեւ ռազմավարական խնդիրներում ուժերի հավասարակշռության վրա», մտահոգվում է «New York Times»-ը:

Եվրամիության անդամ դառնալու համար թուրք գեներալիտետն անխուսափելիորեն պիտի կորցնի իշխանական եւ տնտեսական համակարգերում իր զգալի ազդեցությունը: Մինչդեռ թուրք զինվորականությունը զիջել չի ուզում եւ ամեն առիթով վկայակոչում է Թուրքիայի թշնամի հարեւաններին, որոնց պատճառով էլ «ստիպված է հզոր բանակ ունենալ»: «NYT»-ն այս կապակցությամբ մեջբերել է թուրքական մամուլին վերջերս հարցազրույց տված պաշտպանության նախարար Սաբբահաթին Չաքմաքօղլուի խոսքերը. «Իրավիճակը եւ հակամարտությունները Բալկաններում, Կովկասում եւ Մերձավոր Արեւելքում մեզանից պահանջում են հզոր զինված ուժեր ունենալ: Եւրոպան չունի թշնամի հարեւաններ եւ չի հասկանա, թե ինչու է մեզ անհրաժեշտ ուժեղ բանակը»:

ՍԿԱՆԴԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Արմեն Խաչատրյանի նախկին թիկնապահը եւ բարեկամը սպանության համար 2 տարի է նստելու

Կամ էլ արդեն ազատ է արձակվել

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՄՆԱՑԱԿԱՆ: Հայաստանի խորհրդարանի խոսնակ Արմեն Խաչատրյանի նախկին թիկնապահ եւ կնոջ կողմից ազգական Արքակ Բաբայանը, որը մեղադրվում էր անցյալ տարվա գարնանը 34-ամյա Վանուշ Սիմոնյանի սպանության մեջ, դատապարտվել է երկու տարվա ազատազրկման: Ինչպես հաղորդեց Երեւանի դատախազ Արամ Թամազյանը, սկզբում Բաբայանին մեղադրանք է ներկայացվել կանխամտածված սպանություն հոդվածով (5-12 տարի ազատազրկում): Սակայն արդեն դատարանում հոդվածը վերաորակավորել են որպես անզգույշ սպանություն:

Երեւանի դատախազը դժգոհություն է հայտնել հոդվածի փոփոխման առնչությամբ եւ արդեն բողոք է ուղարկել Գլխավոր դատախազություն, որպեսզի նա քննարկի հոդվածի փոփոխման օրինականությունը: Ի դեպ, 103 հոդվածի վրա (անզգույշ սպանություն), որպես կանոն, տարածվում է համաներում: Իրազեկ աղբյուրներից ստացած տեղեկությունների համաձայն, Բաբայանն արդեն ազատ է արձակվել:

Հիշեցնենք, որ 2000 թ. գարնանը, հետաքննության տարբերակի համաձայն, Արքակը, ուշ գիշերը վերադառնալով տուն, առաջարկել է ճանապարհին մեքենա կանգնեցնող կնոջը եւ երեխային տուն տանել: Այդ ժամանակ հարբած վիճակում մոտակայքով անցնող Վանուշ Սիմոնյանին Բաբայանի առաջարկությունը անպարկեշտ է թվացել: Արդյունքում վեճ է բռնկվել, որից հետո Արքակը, դուրս քաշելով «Մակարով» հաշվարկային ատրճանակը եւ արտասանելով «Իսկ դու գիտե՞ս, թե ով եմ ես» բառերը, գնդակահարել է Սիմոնյանին: Դատարանում պարզվել է, որ Բաբայանը կրակել է գետնին, եւ գնդակը ետ թռչելով կպել է Վանուշին:

Ճեպից

ՏՈՄՍԱԿ

Հայոց արքային խոզ դարձրին, գցեցին մեյդան

Վերջապես անցյալ կիրակի օրը Ազգային հեռուստատեսությունն առիթ տվեց ամբողջությամբ դիտելու քրիստոնեության պետական կրոն հռչակման 1700-ամյակին նվիրված թատերականացված հանդիսությունը Հանրապետության հրապարակում: Չգիտեմ՝ մասնագետներն ինչ տպավորություն ստացան այդ ներկայացումից, բայց ինձ հայտնի է ոչ մասնագետ բազմաթիվ մարդկանց տպավորությունը՝ հակառակ ճոխությանը եւ բազմատեսակ էֆեկտների օգտագործմանը, ներկայացումը մռայլ էր եւ ոչ ոգեւորիչ:

Սակայն ինձ հետաքրքրում էր ներկայացման հատկապես բովանդակային կողմը. հեղինակներն ինչ պատգամ ունեին փոխանցելու մեր ժողովրդին, նաեւ աշխարհի մյուս ժողովուրդներին: Թվում էր, որ այդ պատգամը պետք է բխեր հայ ժողովրդի յուրահատուկ առաքելությունից, առաքելություն, որ յուրաքանչյուր ժողովուրդ կրում է իր պատմության ողջ ընթացքում: Չզգացվեց, չփոխանցվեց նման որեւէ պատգամ, գուցե միայն այն, որ հայ ժողովուրդը քրիստոնյա է, շատ քրիստոնյա, չափազանց քրիստոնյա: Այնինչ, ինչպես մի քանի առիթներով գրվել է մեր թերթում, 1700-ամյակը ոչ այնքան մեր եկեղեցու, որքան մեր պետականության տոնն է, տոնն է Տրդատ 3-րդի պայծառամտության, որ քրիստոնեությունն ընդունեց իբրեւ պետական գաղափարախոսություն՝ դրա մեջ տեսնելով ազգային պետականության, անկա՛խ պետականության գոյատեւման ու զարգացման գաղափարական երաշխիքը:

Մինչդեռ ներկայացման հեղինակները Տրդատ արքային՝ մեր մեծագույն թագավորներից մեկին, ներկայացրին ամենախայտառակ ձեւով՝ ստորացված, կատաղած խոզի կերպարանքով, ժանիքներն աջ ու ահյակ ցցելիս, եւ խոզի կերպարանք-զգեստներից նրան չհանեցին այնքան ժամանակ, քանի նա գետնամած չներկայացավ գուբից նոր դուրս եկած իր նախկին գրագիր Գրիգոր Լուսավորչին, որին հետագայում իր ծախսերով Կեսարիա էր ուղարկելու եպիսկոպոս ձեռնադրվելու համար: Նման ֆոնի վրա ներկայացման նախորդ՝ Տիգրան Մեծի աշխարհակալական արշավանքի տեսարանը դիտվեց իբրեւ սոսկ արկածախնդիր նկրտում:

Նման խայտառակությունը, ազգային պետականության գաղափարի ստորացումն անհանդուրժելի է, մանավանդ որ, կրկնում ենք, միջոցառումը մտնում է 1700-ամյակի պետական ծրագրի մեջ, հովանավորվում պետության կողմից: Այսպե՞ս ենք մեր ժողովրդի, հատկապես մեր նորահաս սերունդների մեջ վերարմատավորելու անկախ պետականության գաղափարը, որի ճարտարապետներից մեկն էլ եղել է, դեռեւս 17 դար առաջ, մեր պետական մեծագույն գործիչներից Տրդատ 3-րդը: Այսպե՞ս ենք օտարների առաջ ներկայացնելու մեր արժանիքները, Հայոց պետականություն-Հայ եկեղեցի միասնությունը, դրանց միմյանց փոխլրացնող դերն ու դերակատարությունը: Արժե՞ր հիմնվել Ագաթանգեղոսի հրաշապատում պատմագրության վրա՝ անցյալի դեպքերն ու դեմքերը ներկայացնելիս:

Եվ ամենակարեւորը՝ ո՞ւր է կազմակերպիչների պետական մտածողությունը:

Հ. ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ

Ի՞նչ կատարվեց դեղերի շուկայում

Ինչպե՞ս խուսափել նոր ցնցումներից

Դեղորայքի թանկացման հետեւանքով ստեղծված խուճապը կարծես թե հանդարտվեց: Այս բիզնեսի ներկայացուցիչները հարկադրված եղան 27 խումբ դեղերի գները չթանկացնել եւ դրանց վրա դրված ավելացված արժեքի հարկը վճարել իրենց շահույթի, ավելի ճիշտ՝ գերշահույթի հաշվին: Փոխարենը նրանք տարբեր միջոցներով, այդ թվում լրատվամիջոցների շնորհիվ սկսեցին հասարակության մեջ ներարկել այն տեսակետը, որ թանկացման պատճառը պետք է փնտրել այս ոլորտը հարկային դաշտ ընդգրկելու մեջ: Որ նման շրջադարձը նրանք հիացմունքով չէին կարող ընդունել, հասկանալի է: Զարմանալին այլ է՝ հասարակության արձագանքը, որը բացասաբար է տրամադրված պետության ձեռնարկած այս քայլի նկատմամբ եւ դեղերի թանկացումը վերագրում է դրան: Մինչդեռ եթե կառավարությանը պետք է քննադատել, ապա միայն այն բանի համար, որ բոլոր տնտեսվարող սուբյեկտների համար հավասար, արտոնություններից զերծ պայմաններ եւ արդար մրցակցային դաշտ ապահովելու քայլերն ավելի վաղ չէր ձեռնարկել եւ որոշ դեպքերում դեռեւս զգուշանում է ձեռնարկելուց (օրինակ՝ ՀԴՄ-ների լիակատար ներդրումն անընդհատ հետաձգելը):

Տվյալ դեպքում (ավելացված արժեքի հարկի սահմանում դեղերի վրա) սխալն այլ էր: Անհրաժեշտ էր նախ վերացնել այս ոլորտում գոյություն ունեցող մենաշնորհը, այնուհետեւ կատարել օրենսդրական փոփոխություն: Կամ իրերի ներկա դրությամբ, մինչ ԱԱՀ սահմանելը, հարկ է, որ կառավարությունը կամ օրենսդրական փոփոխությունը նախաձեռնած ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարությունը հանդիպում կազմակերպեր դեղորայք ներկրողների հետ, պարզաբաներ այս քայլի անհրաժեշտությունը եւ զգուշացներ, որ պետությունը կկանխի գների ցանկացած արհեստական բարձրացում: Մինչդեռ դա նախապես չկատարվեց: Օրենսդրական փոփոխությունից եւ դեղերի թանկացումից հետո վերոնշյալ քայլերը ձեռնարկեց պետեկամուտների նախարար Անդրանիկ Մանուկյանը, չնայած դա նրա պաշտոնական պարտականությունների մեջ չէր մտնում: Այնուամենայնիվ, նախարարը հանդիպեց դեղեր ներկրողների հետ եւ վերջիններս ստիպված իջեցրին իրենց բնորոշմամբ «հիվանդացության ողջ տեսականու» դեղերի արհեստականորեն (երբեմն մինչեւ 60 տոկոս) թանկացրած գները եւ պարտավորվեցին դրանք անփոփոխ պահել մինչեւ ապրիլի 1-ը: Սակայն հարց է ծագում, թե ի՞նչ քայլեր պետք է ձեռնարկի կառավարությունը, որպեսզի ապրիլի 1-ից հետո դեղերի շուկայում նոր ցնցումներ չլինեն եւ դեղ ներկրողները, հալածյալի կերպարանք առած, չգցեն դրանց մեղքը իրենց վրայից: Այս առումով կարելի է ասել, որ ամենադժվարը մնացել է հետեւում: Խոսքը մինչ ապրիլի 1-ը գները չթանկացնելու պայմանավորվածության մասին է:

Բանն այն է, որ ԱԱՀ սահմանումից հետո այն սկսեց գանձվել ոչ միայն նոր ներմուծվող դեղերից մաքսային մարմինների կողմից, այլեւ նախկինում ներմուծված դեղերի վաճառքից: Հետեւաբար դեղորայք ներմուծողները կարող էին եւ հիմնավորում են 20 տոկոսանոց թանկացումն այն բանով, որ պետությունն իրենցից գանձում է ԱԱՀ՝ նախկինում ներմուծված եւ հարկման չենթարկված դեղորայքից: Առաջին հայացքից կարող է թվալ, որ նրանք իրավացի են: Մինչդեռ հայտնի է, որ Հայաստանում այլ երկրների համեմատ դեղերի բարձր գների պատճառը էժան գներով ձեռք բերելու եւ կեղծ, բարձր ապրանքագրային (ինվոյսային) արժեքներով երկիր մուտքագրելու հետեւանք է: Հետեւաբար, նման գործարարությամբ գերշահույթ ստացողները չեն կարող ասել, որ իրենք պարտադրված են թանկացնում գները ԱԱՀ-ի դրույքաչափերին համապատասխան, որպեսզի վնասաբեր գործունեությամբ չզբաղվեն: Բնական է, որ այդ գործարարությունների մասին փաստերն առկա են մաքսային մարմիններում, ինչն էլ պարտադրել է այդ բիզնեսի ներկայացուցիչներին գնալ բոլորիս հայտնի զիջման: Այսինքն կարող ենք ասել, որ վարչարարության առումով ապրիլի 1-ից՝ հետո քայլերի ձեռնարկման անհրաժեշտություն չի լինի:

Գլխավոր խնդիրը, որ այս ընթացքում պետք է լուծեն իշխանությունները, դեղերի շուկայում տիրող մենաշնորհի վերացումն է: Միայն այս դեպքում դեղերի էժանանալու կամ առնվազն չթանկանալու մասին կանխատեսումներն իրականություն կդառնան: Հակառակ դեպքում այստեղ կկրկնվի այն, ինչ տեղի ունեցավ մի քանի օր առաջ:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Հայաստանի բնակչության 56 տոկոսն ապրում է աղքատության շեմից ցածր

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ըստ ՀՀ ազգային վիճակագրական ծառայության (ԱՎԾ) տվյալների, Հայաստանի բնակչության 56 տոկոսն ապրում է աղքատության եզրից անդին, չնայած բարձրագույն կրթությամբ անձանց առատությանը: Ինչպես հայտարարեց ԱՎԾ նախագահ Ստեփան Մնացականյանը վիճակագրական տեղեկատվության սպառողների համար հունվարի 18-ին սկսված սեմինարում, այդ երեւույթը խիստ զարմացնում է արտասահմանյան փորձագետներին: Հայտնվեց նաեւ, որ հայաստանցին օրական գործածում է 2100 կկալ սնունդ՝ ՀՀ Առողջապահության նախարարության կողմից որպես նվազագույն սահմանված 2400 կկալի դիմաց: Սակայն, կարեւոր է նաեւ սննդի կազմն ու կառուցվածքը, քանի որ սահմանված կալորիականությանը կարելի է հասնել որեւէ տեսակի սննդամթերքի չարաշահմամբ եւ վիտամինային սով ապրել:

Իր ելույթում Ս. Մնացականյանը շեշտեց, որ վիճակագրության գլխավոր հատկանիշը քաղաքականացված չլինելն է եւ օրվա իշխանություններից անկախ լինելը, այն պետք է հետապնդի հանրային եւ ոչ թե պետական շահ: Քանի որ վիճակագրական տեղեկատվության սպառողներ են պետությունը, հասարակությունն ու արտաքին աշխարհը, ապա, ըստ ծառայության նախագահի, վիճակագրությունը ստիպված է ճշգրտել համընդհանուր պահանջարկն ու իր տեղեկատվությունը համապատասխանեցնել դրան:

PTP-ի հաղորդումները կդիտենք

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՄՆԱՐՔ: Ռուսաստանի PTP պետական հեռուստաալիքը կշարունակի իր ծրագրերի հեռարձակումը Հայաստանում: Այդ մասին հաղորդեցին ՀՀ տրանսպորտի եւ կապի նախարարության մամուլի կենտրոնից:

Նախարարությունում նշեցին, որ հունվարի 19-ի առավոտյան PTP-ն Հայաստանին վճարել է 112 մլն դրամ կազմող պարտքը, որը ձեւավորվել էր 1998 թվականից՝ միաժամանակ պարտավորվելով շարունակել հեռարձակումը ողջ 2001 թվականի ընթացքում: Ինչ վերաբերում է OPT-ին, ապա հունվարի 20-ից այն դադարեցնում է իր ծրագրերի հեռարձակումը Հայաստանում:

Նախկինում երկու հեռուստաընկերություններն էլ հրաժարվել էին պայմանագիր կնքել Հայաստանի հետ: Ինտենսիվ բանակցությունների արդյունքում հաջողվել է համոզել միայն PTP-ի ղեկավարությանը:

Ունա՞կ է Իշխան Զաքարյանը ինտեգրվելու

Պարզվում է, դպրոցի տնօրենի պաշտոնը բավականին գայթակղիչ է, եթե դատելու լինենք Նոր Նորքի թիվ 62 դպրոցի տնօրենի պաշտոնի համար մղվող թեժ մարտերը: Երեւանի քաղաքապետարանն ամիսներ առաջ որոշեց այս դպրոցի տնօրեն Անահիտ Հովհաննիսյանին զոհաբերել «ախպերությանը»: Բանն այն է, որ Նոր Նորքի տարածքում բնակվող ՀՀ մշակույթի, սպորտի եւ երիտասարդության հարցերով փոխնախարար եւ Ազգային օլիմպիական կոմիտեի նախագահ Իշխան Զաքարյանի տիկինը՝ Գայանե Սողոմոնյանը, դպրոցի տնօրեն դառնալու անզուսպ ցանկություն ուներ: Հատկապես գայթակղված էր թիվ 62 դպրոցի գրավիչ տեսքով, որը նոր էր վերանորոգվել ՀԲ-ի գումարներով:

Երեւանի քաղաքապետարանը չէր մերժել տիկնոջը, իսկ արդեն նախկին տնօրեն Անահիտ Հովհաննիսյանը ստիպված էր հարցը լուծել դատարանի միջոցով: Առաջին ատյանի դատարանն Ա. Հովհաննիսյանին վերականգնեց իր պաշտոնում, իսկ հարցով նախանձախնդիր քաղաքապետարանը բողոքարկեց վճիռը: Սակայն մինչեւ բողոքը կլսվի դատարանում եւ քաղաքապետը փոխվեց, եւ կրթության վարչության պետը, եւ առայժմ հայտնի չէ՝ Երեւանի նոր տերերը բողոքը կպնդե՞ն դատարանում: Ամեն ինչ կախված է Իշխանի՝ նոր շրջապատում ինտեգրվելու ունակությունից:

Երեւանի 5 թաղամասեր դեռեւս չեն ջեռուցվում

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Թեեւ ձմեռը կիսվել է, սակայն մայրաքաղաքի կենտրոնացված կարգով ջեռուցման ենթակա 5 թաղամասեր (Նորքի 5-րդ, 6-րդ, 7-րդ, 8-րդ եւ 9-րդ զանգվածները), որոնք ընդհանուր առմամբ ունեն 9000 բաժանորդ, կանխավճարը չմուծելու պատճառով, դեռեւս զրկված են տաքանալու համեմատաբար էժան հնարավորությունից:

«Ջերմային էներգիա» ՓԲ ընկերությունում Արմենպրեսի թղթակցին ասացին, որ ծառայության դիմաց սահմանված 30 տոկոս կանխավճարը մուծել եւ այսօր ջեռուցում են ստանում մայրաքաղաքի 48 հազար բաժանորդներ:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ժԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս 562863, AT&T (3742) 151065,
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգչային ծառայութիւն / հեռ. 562941, 582483
Apple Macintosh համակարգչային ցանցը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

«Դաշնակցությունը Հայաստանը չի ղեկավարում»

ՀՅԴ ԳՄ անդամ Գեղամ Մանուկյանը ժխտում է նոր նախարարական պորտֆելների ձեռքբերումը

Դավիթ Լոքյանի քաղաքաշինության նախարարի պաշտոնում նշանակվելու, Ալբերտ Բազեյանի Երեւանի քաղաքապետի պաշտոնից հեռացվելու փաստերն անմիջապես որոշ շրջանակներ ընկալեցին որպես ՀՅԴ քաղաքական հաղթարշավի սկիզբ զուգահեռելով քաղաքական մեծամասնության «Միասնության» դիրքային անհաջողությունների հետ: Լուրեր էին պտտվում նաեւ, թե Դաշնակցության եւս երկու անդամներ պատրաստվում են վայր դնել պատգամավորական մանդատները եւ մուտք գործել կառավարություն: Խոսքը վերաբերում է Վահան Հովհաննիսյանի ՆԳ նախարարի դեռեւս ոչ ազատ պաշտոնում եւ Ալվարդ Պետրոսյանի մշակույթի նախարարի պաշտոնում նշանակվելու սաստկացող տեղեկություններին: Եթե դրանք հավաստի լինեին, ապա ոչ մի կասկած այլեւս չի կարող լինել, որ երկրում սկսվում է թավշյա իշխանափոխություն, որից թերեւս ամենատուժող կողմը կլինի «Միասնություն» դաշինքը: Ո՞րն էր Դաշնակցության նման անակնկալ աշխուժացման պատճառը, փորձեցինք պարզել այդ կուսակցության Գերագույն մարմնի անդամ Գեղամ Մանուկյանից:

– Պրն Մանուկյան, Դաշնակցությանը հաջողվեց կառավարությունում ձեռք բերել մեկ պորտֆել եւս: Կա՞ն այլ համաձայնություններ կամ նախնական պայմանավորվածություններ կառավարության շրջանակներում այլ պաշտոններ եւս զբաղեցնելու:

– Նշանակվեց դաշնակցական միակ նախարարը հանձին Դավիթ Լոքյանի: Մինչ այդ այս կառավարության մեջ Դաշնակցությունը մասնակցություն չուներ (հիշեցնենք, որ նախապես մշակույթի նախարար Ռոլանդ Շառոյանը հեռացվել է այդ կուսակցության շարքերից. Գ. Ա.): Ինչ վերաբերում է նոր առաջարկներին կամ համաձայնություններին, նման բան չկա եւ ռեալ որեւէ պորտֆելի մասին նույնիսկ անիմաստ է խոսել:

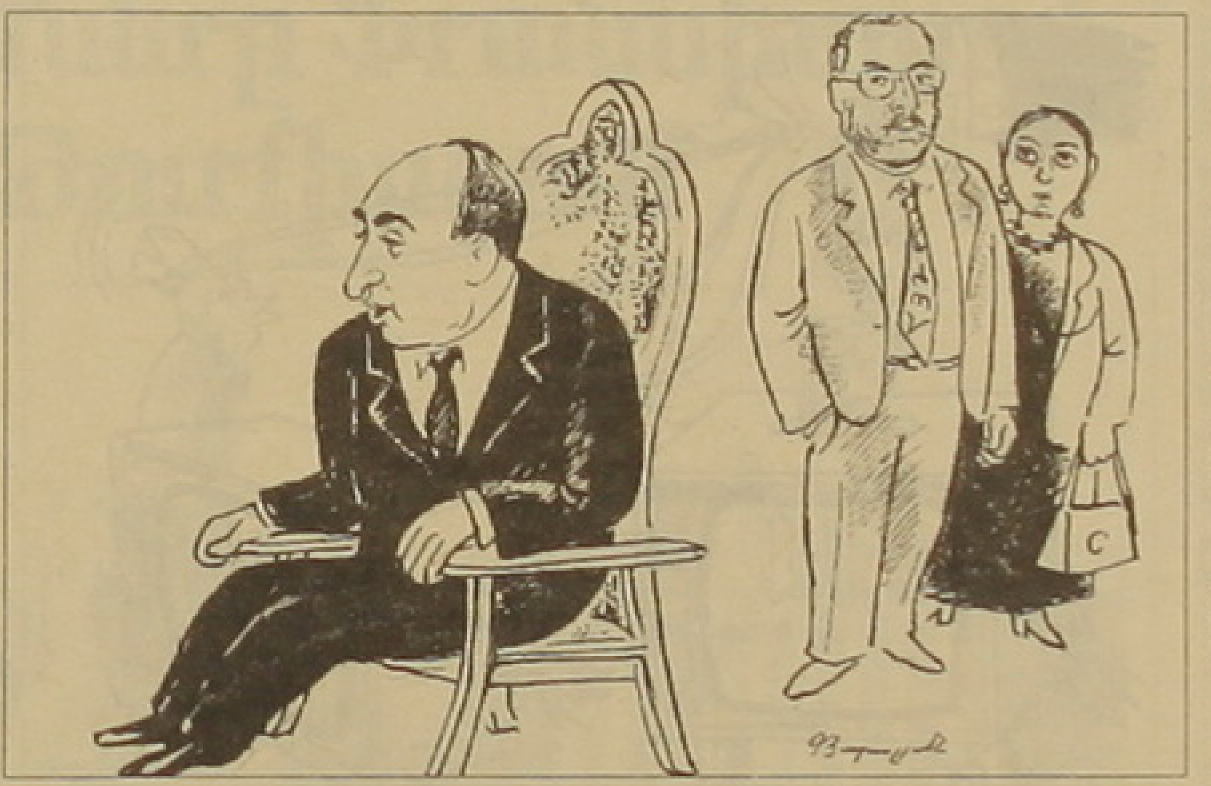

– Շրջանառության մեջ է դրվել այն կարծրացող կարծիքը, թե Դաշնակցությունը փորձում է դառնալ իշխող կուսակցություն:

– Որոշակի շրջանակներ, հատկապես նախկին իշխանություններին աջակցող եւ նրանց քաղաքականությունն առաջ տանող լրատվության միջոցներ երբեմն փորձում են հրապարակ նետել այն թեզը, թե Դաշնակցությունը Հայաստանում իշխանություն է, եւ այս երկիրը կառավարում է Դաշնակցությունը: Վերջերս նույնիսկ սաստկացավ այն կարծիքը, թե Դաշնակցությունը պարզապես գրավել է իշխանությունը: Դա սկսվեց, երբ Դավիթ Լոքյանը նշանակվեց նախարար: Այդ առումով որոշ ուժերի մեջ լուրջ անհանգստություն կա եւ ամեն կերպ փորձում են այլ շրջանակների միջեւ «կռիվ գցել»: Իրականությունն այն է, որ Դաշնակցությունը Հայաստանը չի ղեկավարում եւ իշխող կուսակցություն էլ չէ: Զարմանալի է, որ երբ երկու տարի առաջ կառավարության մեջ երկու նախարար ունեինք, չկար այդ մտապատկերը, որն ի հայտ եկավ փաստորեն հիմա՝ մեկ նախարար ունենալու պարագայում:

– Եվ Դաշնակցությունը, եւ քաղաքական մեծամասնություն «Միասնություն» դաշինքը ժամանակին հայտարարեցին, թե սատարում են նախագահի նախընտրական ծրագրերին: Որքանո՞վ են այդ ուժերն այսօր հետամուտ իրենց հայտարարություններին:

– Անցնող արդեն երեք տարվա ընթացքում Դաշնակցությունն առիթ ունեցավ այդ կանխատեսումների իրականացման առումով կեցվածք դրսեւորելու: Ի տարբերություն շատերի, որոնք հլու-հնազանդ համակերպվել են իրավիճակի հետ կամ փորձել են կողմնորոշվել միայն ելնելով կոնյունկտուրային իրավիճակից, մենք սկզբունքորեն դրական կամ բացասական ենք արտահայտվել ծրագրի իրականացման այս կամ այն դրույթին: Ինչ վերաբերում է «Միասնությանը», ապա հայտարարվել է, որ այս կառավարությունը կազմում է նախագահը եւ նախագահի ծրագիրն է իրականացվում: Որքանո՞վ է կառավարությունն իրականացնում այս ծրագիրը, այնքանով էլ իրականացվում է նախագահի ծրագիրը:

– Հնարավոր համարո՞ւմ եք մոտակա շրջանում Դաշնակցության եւ այլ քաղաքական ուժերի հարաբերությունների սերտացում:

– Այս կամ այն ուժի հետ Դաշնակցությունը համաձայնություն ունեցել է, այդ թվում նաեւ «Միասնության» հետ: Սակայն դրանք կոնկրետ հարցեր են միայն եղել: ԱԺ-ում ձեւավորվեցին բազմաթիվ արհեստական խումբ-խմբակցություններ, որոնք իրենց քաղաքական կեցվածքներով եւ ներքին խմորումներով վկայեցին, որ պակասում է գաղափարական հիմքի վրա ձեւավորվող հավաքականությունը: Դաշնակցությունը, սակայն, այդ առումով ցնցումների չի ենթարկվել եւ, բնական է, որ նրա շուրջը հավաքվում են նաեւ անկախ պատգամավորներ: Չի բացառվում, որ հետագայում եւս դա շարունակվի:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

Ցեղասպանության հարցն իր բնույթով քաղաքական է

Սկիզբը էջ 1

Պետնախարար եւ կառավարության խոսնակ Ռուշթյու Քյազըմ Յուջելենն իր հերթին պաշտոնական հայտարարությամբ ներկայացավ լրագրողներին եւ խստագույնս դատապարտեց «Թուրքիային հանիրավի մեղադրելու» Ֆրանսիայի արարքը: Մինչ վերջինս կառավարական հայտարարությունն էր ընթերցում, Անկարան ետ կանչեց Փարիզում Թուրքիայի դեսպան Սոնմեզ Քոքսալին: Դրան զուգընթաց, արտգործնախարար Իսմայիլ Ջեմը նախարարություն հրավիրեց Անկարայում Ֆրանսիայի դեսպան Բեռնար Գարսիային, Հայոց ցեղասպանության ճանաչումը գնահատելով իբրեւ անպատասխանատու վերաբերմունք, պահանջեց, որ նա գնահատականը հայտնի իր կառավարությանը:

Թուրքիայի արտգործնախարարությունը բանավոր զգուշացրեց դեսպանին, թե ֆրանսիական գործադիր իշխանությունները ԱԺ-ի որոշումը կանխելու որեւէ ջանք չեն գործադրել, ժամանակն է, որ նրանք գոնե հիմա պատասխանատվության գիտակցումով անեն այն, ինչ անհրաժեշտ է խափանելու որոշման վավերացումը: Արտգործնախարարությունը, հիմք ընդունելով վեց թուրք դիվանագետի սպանությունը ԱՍԱԼԱ-ի կողմից, նաեւ Օրլիի միջադեպը, դեսպան Գարսիայի ուշադրությունը հրավիրեց Ֆրանսիայում բնակվող 300 հազար թուրքերի վրա եւ ֆրանսիական իշխանություններից պահանջեց անհրաժեշտ բոլոր միջոցներով ապահովել Թուրքիայի քաղաքացիների եւ թուրք դիվանագետների կյանքի անվտանգությունը:

Այդ ընթացքում Մեջլիսի նախագահ Օմեր Իզգիի մոտ շտապեց Անկարայում ԱՄՆ դեսպան Ռոբերտ Փիրսոնը, հայտնելով իր երկրի համերաշխությունը նրան, ինքը եւս դատապարտեց Ֆրանսիայի ԱԺ-ին՝ Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչելու համար: Փիրսոնն այնուհետեւ նշեց, որ այդպիսի օրինագծերը ոչ մի կերպ չեն նպաստում տարածաշրջանային հակամարտությունների կարգավորմանը: Նույն օրը որոշումը դատապարտելու հարցում Իզգիին ու Փիրսոնին միացավ «Ճշմարիտ ուղի» կուսակցության նախագահ Թանսու Չիլլերն ու Մեջլիսում մարդու իրավունքների հանձնաժողովի նախագահ Հուսեյնին Աքգյոլը:

Հունվարի 19-ին Ֆրանսիայի ԱԺ-ի Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչելու որոշումը դարձավ թուրքական թերթերի գլխավոր թեման: Դրանցից «Աքշամը» որոշմանն անդրադարձավ «Վերջին դավաճանությունը Փարիզում», «Թյուրքիեն»՝ «Ամաչի՛ր, Ֆրանսիա», «Միլիեթը»՝ «Փարիզյան վերջին խայտառակությունը», «Սաբահը»՝ «Վերջին փամփուշտը Փարիզից», իսկ «Թաքվիմը»՝ «Ֆրանսիական դաշույն» խորագրերով: Թերթերի մեջ թերեւս կարելի է «Ադյո, Ֆրանսա» խորագրով առանձնացնել «Հյուրիեթին», որն ընթերցողին տեղեկացնում է, թե նախագահ Ժակ Շիրակը հայազգի երգիչ Շառլ Ազնավուրին Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչելու խոսք էր տվել:

Ինչ վերաբերում է թուրքական պետհեռուստատեսությանը, ապա Ֆրանսիայի ԱԺ-ի որոշումը հունվարի 19-ի առավոտյան նրա լրատվական ծրագրի առանցքն էր: Ծրագրով նախ ամփոփվեցին նախորդ օրվա արձագանքները, ապա հաղորդավարն ուղիղ եթերում հեռախոսակապի մեջ մտավ քաղաքական գործիչների հետ: Ընդդիմադիր «Առաքինություն» կուսակցության փոխնախագահ Յասին Հաթիփօղլուն որոշման ընդունումը վերագրելով Ֆրանսիայի ամբարտավանությանը, անգործության համար թուրքական կառավարությանը դատապարտեց: Կառավարության մաս կազմող «Մայր հայրենիք» կուսակցության փոխնախագահ Ահաթ Անդիջանն իր հերթին նշեց, որ Հայոց ցեղասպանության ճանաչումն անփառունակ որոշում է Ֆրանսիայի ԱԺ-ի համար: Բայց եւ այնպես նա հույս հայտնեց, որ նախագահ Շիրակը չի վավերացնի դա: Ապա Անդիջանն ավելացրեց. «Թեեւ որոշումը չի պարտավորեցնում, բայց կարող է օրինակ ծառայել եվրոպական այլ երկրների համար»:

Ինչ վերաբերում է Շեւքեթ Բյուլենթ Յահնիջիին, որ կառավարող «Ազգայնական շարժում» կուսակցության նախագահն է, ապա նա մասնավորապես ասաց. «Ֆրանսիացի խորհրդարանականներն իրենց ձայնը տալով այսպես կոչված Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչելու օրինագծին, փաստորեն քվեարկեցին ոչ թե Թուրքիայի, այլ հենց Ֆրանսիայի դեմ: Մենք շարունակ ասում ենք օտարներին՝ եկե՛ք, ուսումնասիրե՛ք օսմանյան աղբյուրները: Ոչ ոք չի գա ուսումնասիրելու: Մի՞թե կարելի է օտարներից պահանջել այն, ինչ ինքներս զլանում ենք կատարել»:

Այս ամենի առումով հատկանշականը «Հյուրիեթի» մեկնաբան Սեդաթ Էրգինի սյունակում կատարված պարզաբանումներն էին: Նա հաղորդավարի հարցին պատասխանեց. «Ֆրանսիայի նախագահը տեսականորեն կարող է սահմանադրական դատարանի միջոցով չեղյալ համարել ԱԺ-ի Հայոց ցեղասպանության վերաբերյալ որոշումը, բայց իրատեսական չէ: Ցավոք, այս որոշումից հետո հայերի ցեղասպանության փաստի ուրացումը Ֆրանսիայում հետապնդվելու է օրենքով»: Այնուհետեւ նա անդրադարձավ Ֆրանսիայի դեմ պատժամիջոցների խնդրին՝ կասկածի տակ առնելով դրա հավանականությունը եւ շարունակեց. «Այնուամենայնիվ Ֆրանսիան այն պետությունը չէ, որին Թուրքիան ի վիճակի լինի անտեսել»: Էրգինը միաժամանակ նշեց. «Մինչեւ 1998 թ., քանի դեռ Ռոբերտ Քոչարյանն իշխանության չէր եկել, Թուրքիան «ցեղասպանության» խնդիր չուներ: Տեր-Պետրոսյանն այս հարցում վերին աստիճանի ողջամիտ էր, դրական ազդանշաններ էր հաղորդում մեզ՝ կարգավորելու հայ-թուրքական հարաբերությունները: Ցավոք, Թուրքիան չկարողացավ Ադրբեջանից անկախ մոտեցումներ ցուցաբերել Հայաստանի նկատմամբ եւ անպատասխան թողեց այս ազդանշանները: Մինչդեռ կարելի էր նպաստել, որ ամրապնդվեին Տեր-Պետրոսյանի դիրքերը, եւ նա Հայաստանում մնար իշխանության ղեկին»:

Վերջում նա իր պարտքը համարեց հիշել նախագահներ Դեմիրելի եւ Քոչարյանի Յալթայում կայացած հանդիպումը, վկայելով, որ Դեմիրելը զայրացած էր դուրս եկել այդ հանդիպումից: Կասկածից վեր է, որ Ֆրանսիայի ԱԺ-ում Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչելու օրինագծի ընդունման արձագանքները դեռ երկար կշարունակվեն Թուրքիայում: Ուրեմն, թուրքերը ափսոսանքով դեռ երկար են հիշելու Տեր-Պետրոսյանին: Ամենայն հավանականությամբ Ֆրանսիայի դեմ պատժամիջոցների դիմելու նոր պահանջներ են դրվելու թուրքական իշխանությունների առջեւ, սաստելու այլ երկրներին, որպեսզի վերջիններս հեռու մնան համանման նախաձեռնություններից: Հարցը, սակայն, այդ պահանջները չեն, այլ ցեղասպանության հարցի քաղաքական բնույթը: Կարծում ենք, Ֆրանսիան ճանաչելով հայերի ցեղասպանությունը, ցույց տվեց, որ առեւտրատնտեսական սահմանափակումների հակադրումը քաղաքական որոշումներին իբրեւ արդյունավետ միջոց, հազիվ թե նպաստի այդ որոշումների չեզոքացմանը:

ԱՍԵԿՈՍԵ

Երվանդ Զախարյանն ազգային մեկենաս

Պարբերաբար նախարար նշանակվող Երվանդ Զախարյանը յուրաքանչյուր ամիս մի ազդեցիկ ծրար էր ուղարկում հանրապետության «ամենասկզբունքային» օրաթերթի խմբագրություն: Այդ բարի սովորությունը սկսվել էր այն բանից հետո, երբ այդ օրաթերթը նրա մասին «սկզբունքային» քննադատություն էր հրապարակել: Պայմանը հետեւյալն էր՝ դուք իմ գերատեսչության մասին այլեւս չեք գրի ոչ լավը, ոչ էլ վատը, իսկ ես յուրաքանչյուր ամիս ձեզ կհրամցնեմ Ֆրանկլինի պատկերով կանաչ գույնի 5 թուղթ: Վերջերս, նոր պաշտոնի նշանակվելուց հետո, բարի ավանդույթը վերահաստատվել է նախարարի եւ «սկզբունքային» նույն թերթի միջեւ:

Ազդեցիկ, բայց ոչ օրինական

Բանկերն ու ֆինանսական այլ կազմակերպությունները հունվարի 1-ից խուսափում են գործարքի մեջ մտնել մեր քաղաքական մի շարք կազմակերպությունների հետ, որոնք, ինչպես պահանջում է օրենքը, արդարադատության նախարարությունում պետք է վերագրանցված լինեին մինչեւ դեկտեմբերի 31-ը, ինչը չեն արել: Դրանց շարքում են մի շարք ազդեցիկ կուսակցություններ, ինչպես՝ ՀՅԴ-ն եւ ՀԺԿ-ն: Ինչպես տեսնում ենք, միայն Հայաստանում կարելի է լինել ազդեցիկ, բայց ոչ օրինական:

Ասում են, որ պարտաճանաչության մեջ չի փայլել նաեւ ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի գլխավոր հեղինակ Վլադիմիր Նազարյանը, որի անհատական ձեռնարկությունը մինչեւ հունվարի 9-ը դեռեւս վերագրանցված չի եղել պետռեգիստրում: Միայն վերջին պահին պրն Նազարյանի կազմակերպությունը «խաբրով» մտել է օրինականության շարքերը:

«Միկա ցեմենտագործ»

Որոշ տեղեկությունների համաձայն, բենզինի հայտնի ներկրող եւ մի շարք ձեռնարկությունների սեփականատեր Միքայել Բաղդասարովը պատրաստվում է գնել Հրազդանի ցեմենտի գործարանը: Առայժմ պարզ չէ, թե ի՞նչ է վճարելու «Միկա Արմենիայի» եւ «Միկա Լիմիտեդ» ընկերությունների նախագահն այդ գործարանի համար, որը խորհրդային վերջին տարիներին հայ էկոլոգների գլխավոր թիրախներից մեկն էր:

Տանը սատանա, դրսում էլ սատանա

Գաղտնիք չէ, որ Հայ եկեղեցու Նոր Նախիջեւանի եւ Ռուսաստանի թեմի նախկին առաջնորդ Տիրան արք. Կյուրեղյանն ամուսնացած է եւ ունի 2 դուստր, որոնցից մեկին նա վերջերս էր ամուսնացրել եւ Մոսկվայի հայտնի ռեստորաններից մեկում ոնց որ կարգն է՝ քավոր-քավորկնիկով հարսանեկան կերուխում սարքել: Բայց շատ քչերը գիտեն, որ Ամենայն հայոց Հայրապետի կարգադրությունից՝ պաշտոնազրկումից հետո անգամ Մոսկվայից ոչ մի կերպ բաժանվել չցանկացող սրբազանը պարբերաբար եւ կանոնավորաբար ծեծի է ենթարկել իր կնոջը, որն այդ մասին գրավոր բողոքներ է հղել Մոսկվայի թեմական խորհրդի անդամներին:

Օրհնող Կոկա-կոլան սպասում է Արմեն Խաչատրյանին

Մի քանի ամիս առաջ ելույթ ունենալով հարազատ Եղեգնաձորի Մալիշկա գյուղում՝ Սբ. Աննա եկեղեցու բացման արարողությանը, ԱԺ նախագահ եւ աննման թամադա Արմեն Խաչատրյանը, տեղեկանալով, որ արարողությանը ներկա է նշանավոր «Դե Բիրս» ընկերության տնօրենը, առաջարկել է խմել պրն Դե Բիրսի կենացը, որը, ըստ Ա. Խաչատրյանի, հայ ժողովրդի մեծ բարեկամն է: Այդ կապակցությամբ ԱԺ նախագահին առաջարկվում է կենաց բարձրացնել եւ լավագույն բարեմաղթանքներ հղել նաեւ պարոնայք Թոշիբային, Սամսունգին, Հիթաչիին, Բոշին եւ այլոց, իսկ օրհնող Կոկա-կոլային, Ֆանտային եւ տիկին Միցուբիշիին հանձնարարվում է սպասել, մինչեւ կարթնանան ազգային թամադայի զգացմունքները նրանց նկատմամբ:

ԱԶԳ

Անդրադարձ

Պետական վերահսկողությամբ մասնավոր ընկերություն գոյություն ունենալ չի կարող

Հեռուստառադիոոլորտը նոր օրենքով խառնաշփոթի է վերածվելու

Լավ է, որ Հայաստանի Հանրապետությունը դեռեւս լրատվության տարածման առումով ամբողջովին չի եվրոպականացել: Հակառակ դեպքում, եթե անկախ հեռուստաընկերությունները հանկարծ մի օր չորկողություն անեն ու բոյկոտի ձեւով այլեւս լրատվություն (այդ թվում նաեւ պաշտոնական) չտարածելու որոշում կայացնեն, պետության վիճակն իսկապես ծիծաղելի կլինի: Սակայն, փառք Աստծո, ունենք պետական լրատվամիջոցներ, որոնք, անկախ պրոֆեսիոնալ մակարդակից, պաշտոնական հաղորդագրությունները հաստատուն լսարանին են հասցնում: (Մի պահ մոռանանք, որ նույն կարգավիճակով «Հայաստանի Հանրապետությունը» կարող է մեկ շաբաթով կամ գուցե ավելի երկար ժամանակով լույս չտեսնել): Սակայն խոսքն այդ մասին չէ: Երբ Սահմանադրական դատարանը որոշում էր ընդունում «Հեռուստատեսության եւ ռադիոյի մասին» օրենքի կապակցությամբ, պետական եւ մասնավոր հեռուստաընկերությունները կարծես նոր հասկացան, որ օրենքով պարզապես դիվերսիա է կատարվում ազատ խոսքի ու լրատվության ասպարեզ ի դեմ, եւ բողոքի թեթեւ ալիք բարձրացրին, որը պարզապես չնկատվեց:

Հիմնախնդիրը, որ առաջանում է ոլորտում, ուղղակիորեն կապված է պետականի հիմքի վրա ստեղծվող հանրային հեռուստաընկերության, դրա գործունեությունը կարգավորող խորհրդի, ինչպես նաեւ մասնավոր հեռուստաընկերությունների, դրանց աշխատանքները վերահսկող մարմնի՝ Ազգային հանձնաժողովի կազմման, անդամների նշանակման եւ պետական իշխանություններից դրանց կախվածության մակարդակի հետ, որոնք կարգավորվում են «Հեռուստատեսության եւ ռադիոյի մասին» վերջերս ընդունված օրենքով: Հակասությունները այստեղ այնքան ակնառու են, որ նկատելու համար հատուկ իրավաբանական գիտելիքների եւ ոլորտում մասնագիտացման կարիք չկա:

Ինչպես կարելի է կռահել, ողջ հեռուստառադիոոլորտը բաժանված է հանրային եւ մասնավոր ընկերությունների, որոնց վերահսկման մեխանիզմների հստակեցման առումով որքան էլ աբսուրդային թվա, որեւէ էական տարբերություն գոյություն չունի:

Հետեւենք օրենքի տրամաբանությանը:

Հանրային հեռուստառադիոընկերության կարգավիճակը եւ գործունեության սկզբունքները կարգավորող հոդված 28-ով ասվում է բառացիորեն հետեւյալը. «Հանրային հեռուստառադիոընկերությունը հատուկ կարգավիճակ ունեցող պետական հիմնարկ է, որի իրավական վիճակի առանձնահատկությունները սահմանվում են սույն օրենքով: Հանրային հեռուստառադիոընկերությունն ստեղծում է պետությունը...»: Իսկ հոդված 29-ը սահմանում է, որ հանրային հեռուստառադիոընկերության ղեկավար մարմինը հանրային հեռուստառադիոընկերության խորհուրդն է, որի անդամներին նշանակում է Հայաստանի Հանրապետության նախագահը:

Ըստ տրամաբանության, հանրային հեռուստառադիոընկերությունը, որի բաժնետիրության եւ ֆինանսավորման աղբյուրների առավել տարանջատման սկզբունքները էականորեն տարբերվում են պետականից, չի կարող պետական հիմնարկ համարվել, այլապես կորցնում է իր հանրային կարգավիճակը: Երկրորդ՝ եթե անգամ ինչ-որ տեղ հասկանալի լինի, որ հանրայինը պետությունն է ստեղծում, ապա պետական ո՞ր մարմնի կողմից՝ օրենսդի՞ր, գործադի՞ր, թե՞ դատական իշխանության, քանի որ գրանցման հետ կապված այս առումով խնդիրներ առաջանում են նաեւ հիմա: Նշվում է, որ խորհրդի անդամներին նշանակում է հանրապետության նախագահը, որի սահմանադրական լիազորությունները շատ ավելի գործադիրի ֆունկցիաների մեջ են մտնում, կարելի՞ է ենթադրել, որ այդ առումով հանրային հեռուստառադիոոլորտը գործադիր իշխանության ոլորտն է ներգրավվում: Սահմանադրական դատարանի վերջին որոշումից կարելի է, համենայն դեպս, կարծել, որ դա այդպես էլ ընկալվում է:

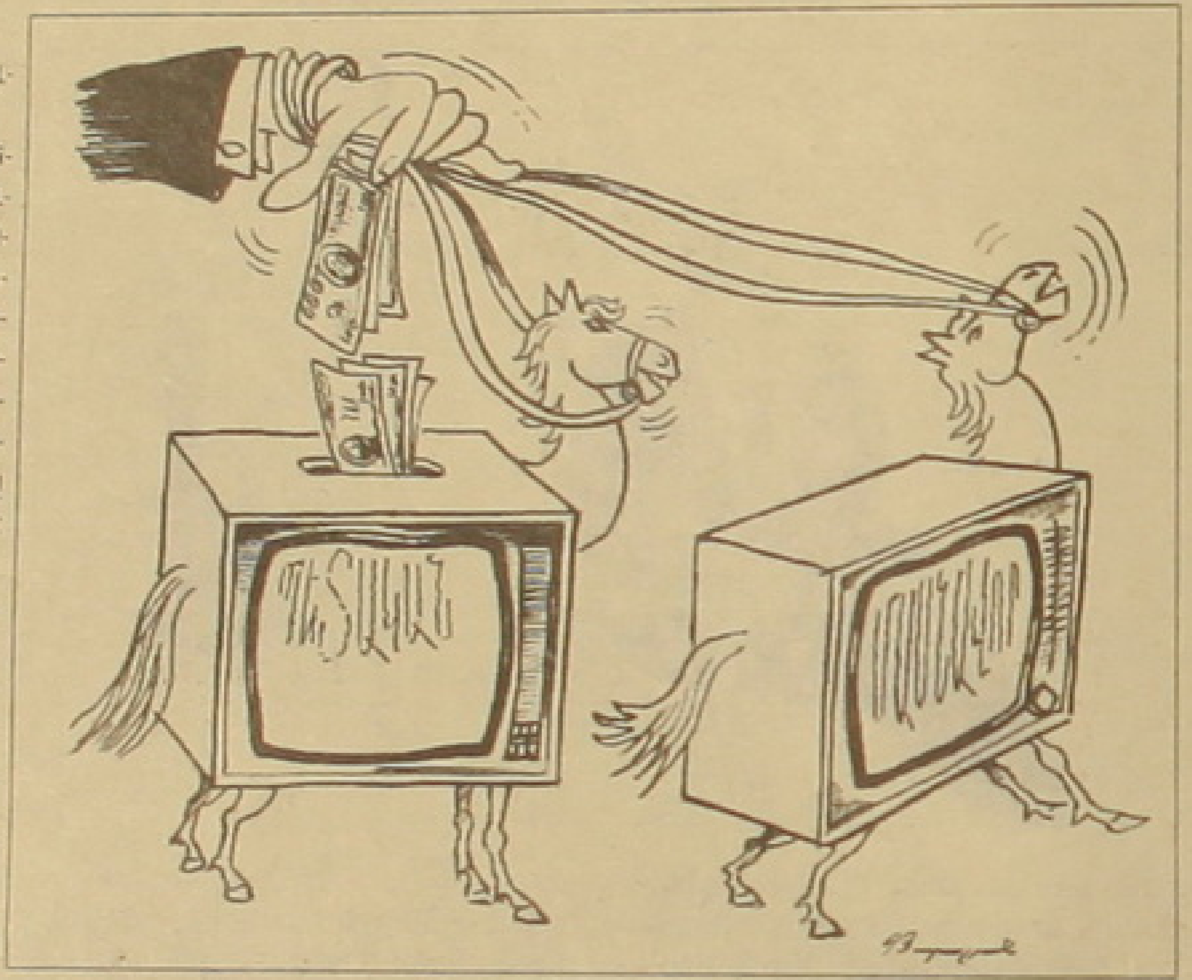

Եվ երրորդ հակասական պահը, որն առնչվում է խորհրդի կազմին, հետեւյալն է. հոդված 29-ի 6-րդ մասով խորհրդի անդամ չեն կարող լինել կուսակցությունների ղեկավար մարմինների անդամները, օտարերկրյա քաղաքացիները, հանրային եւ մասնավոր հեռուստառադիոընկերությունների ղեկավարները, հեռուստառադիոընկերությունների հետ պայմանագրային հարաբերությունների մեջ մտած անձինք: Եթե կարելի է հասկանալ մնացած երեք դեպքերը, ապա ո՞րն է հանրային հեռուստառադիոընկերության ղեկավարների՝ խորհրդին անդամության բացառման հիմքը:

Բացի այդ, ինչո՞ւ պիտի, ասենք, օրենքով հստակ չսահմանվի, որ պետական բարձրաստիճան պաշտոնյաները, որոնք կարող են միջամտել ոլորտի գործունեությանը, որոշակի ճնշումների հնարավորություններ ստեղծել եւ այլն, խորհրդի անդամ չեն կարող դառնալ: Միայն նշվում է, որ խորհրդի անդամները պետք է լինեն լրագրության, իրավագիտության, հեռուստառադիոհեռարձակման կառավարման բնագավառի, մշակույթի եւ արվեստի գործիչներ, հեղինակավոր եւ որակյալ մասնագետներ, ունենան բարձրագույն կրթություն ու տիրապետեն հայոց լեզվին: Հասկանալի է, որ ձեւակերպումը բավականին ընդհանրական է՝ առանց հստակ կոնկրետացումների:

Այժմ դիտարկենք մասնավոր սեկտորը, որը կարգավորվում է Ազգային հանձնաժողովի կողմից: Ուշադրություն դարձնենք հոդված 37-ի հետեւյալ ձեւակերպմանը. «Հեռուստատեսության եւ ռադիոյի ազգային հանձնաժողովը անկախ մարմին է՝ պետական հիմնարկի կարգավիճակով»: Ո՞րն է սակայն «անկախ այդ մարմնի» անկախության գրավականը օրենքի ոչ մի կետով արտացոլված չէ: Ավելին, հիմնական մոտեցումներում Ազգային հանձնաժողովը խորհրդից ոչնչով չի տարբերվում, նախ եւ մեկը, եւ մյուսը հանդես են գալիս պետական հիմնարկի կարգավիճակով: Բացի այդ հանձնաժողովի ինն անդամները դարձյալ նշանակվում են նախագահի կողմից դարձյալ վեց տարի ժամկետով:

Նույնն է նաեւ հանձնաժողովի անդամության սկզբունքը՝ առանց որեւէ տարբերության: Պարզապես հարց է առաջանում, թե ինչու պետությունը պետք է միեւնույն վերահսկողական ֆունկցիաները կիրառի եւ հանրային, եւ մասնավոր ոլորտների համար, երբ դրանց գործունեության սկզբունքներն այլ են: Բացի այդ բավականին տրամաբանական եւ ճիշտ կլիներ, եթե Ազգային հանձնաժողովը լիներ անկախ, առանց պետական վերահսկողության, բացի գրանցման, վերագրանցման, լիցենզավորման, ֆինանսական հաշվետվության դեպքերի, որոնք այդքան էլ չեն ազդում ոլորտի բուն գործունեությանը: Կարելի է նաեւ հստակ ամրագրել Ազգային հանձնաժողովում պետական որեւէ պաշտոնյայի բացառումը, դրա փոխարեն հասարակական կազմակերպություններին հնարավորություն տալ անդամակցելու հանձնաժողովին՝ թույլ տալով ուժեղացնել հեռուստառադիոոլորտի վրա հասարակական վերահսկողությունը ի հակակշիռ պետականի, որը գրեթե միշտ ուղեկցվում է կամային թելադրանքի դրսեւորումներով:

Փաստորեն դեռեւս օրենքը նորմալ կիրառության չի դրվել, չեն ստեղծվել համապատասխան վերոհիշյալ մարմինները, բայց արդեն օրենքը լուրջ վերանայման կարիք է զգում: Դրան խորհրդարանը պատրաստ է գնալ, քանի որ եթե ոչ այս, ապա գոնե Սահմանադրական դատարանի չընդունած կետերի առումով վերանայման անհրաժեշտությունը պարզապես աներկբա է:

ԳՈՌ ՍԻՐԱՀԱՄՅԱՆ

Դատաքննությունն ավարտվեց: Հեռու չէ դատավճռի օրը

Եվ այսպես, մարտի 22-ի գործի դատաքննությունն ավարտվեց: Հունվարի 17-ին այս մասին հայտարարելով, դատավոր Սուրեն Ալեքսանյանը մինչեւ հունվարի 29-ը ժամանակ տրամադրեց կողմերին՝ դատական վիճաբանություններին պատրաստվելու համար:

Ձերծ մնալով կանխակալ մոտեցումներից, չշտապենք եզրակացություններ անել, փորձենք ամփոփիչ հայացք նետել դատական քննության արդյունքներին:

Չորս ամիս տեւած այս գործընթացը սահուն չեղավ: Նախ, մեղադրյալ Սասուն Աղաջանյանը հիվանդ ու անկարողունակ ձեւանալով, խուսափեց դատավարությանը մասնակցելուց: Նրա ֆիզիկական ու հոգեկան առողջությունը պարզելու նպատակով դատարանը ստիպված եղավ ընդգրկել 67 բժիշկ-մասնագետների՝ ինչպես Արցախից, այնպես էլ Հայաստանի Հանրապետությունից: Ի վերջո, դատավարությունն սկսվելուց երկու ամիս անց, նա կարծես սթափվեց ու որոշեց մտնել դատաքննական փուլ:

Իսկ բուն դատավարությունը դժվարությամբ սկսվեց: Ամենաընկալելին պաշտպանական կողմի ճիգերն էին. ամեն կերպ տապալել քննությունը: Սկզբում բացարկ հայտարարվեց դատական նիստը նախագահող Սուրեն Ալեքսանյանին՝ որպես թե գլխավոր ամբաստանյալ Սամվել Բաբայանի հետ անձնական հակասություններ ունեցողի: Այնուհետեւ բացարկ հայտարարվեց գլխավոր պետական մեղադրող Մավրիկ Ղուկասյանին՝ չկոնկրետացված հիմնավորումներով: Իսկ հետո գլխավոր ամբաստանյալը հրաժարվեց դատարանում ցուցմունք տալուց, ընդհուպ հրաժարվելով դահլիճ ներկայանալուց:

Ասպարեզ նետվեց մարտի 22-ի գործը ՀՀ Սյունիքի մարզային դատարան տեղափոխելու հարցը...

Այս ամենն ավելի լարեց փոխտրամադրվածությունն ինչպես մեղադրող ու պաշտպանական կողմերի, այնպես էլ ամբաստանյալների միջեւ:

Ըստ էության, ամբաստանյալները բաժանվեցին երկու հակընդդեմ թեւերի՝ սամվելբաբայանական եւ ոչսամվելբաբայանական: Առաջին թեւը նախապես կազմում էին գլխավոր ամբաստանյալը եւ նրա աներորդի Էրիկ Փարամազյանը: Որոշ առումով նրանց միացավ նաեւ Լեւոն Միրզոյանը, իսկ ամենավերջում՝ Սասուն Աղաջանյանը: Էրիկ Փարամազյանը դատական քննության ընթացքում ժխտեց նախաքննական ցուցմունքների այն մասը, որում նշվում է Սամվել Բաբայանից ԼՂՀ նախագահին սպանելու հրաման ստանալու մասին: Փարամազյանը նույնիսկ անհաջող փորձ արեց ահաբեկչության կազմակերպչի դերն իր վրա վերցնել: Իսկ ահա Լեւոն Միրզոյանը հավատարիմ մնաց նախաքննական ցուցմունքներին՝ ահաբեկչությանն ինքը ընդհանրապես չի մասնակցել:

Ի հակակշիռ այս թեւի, մյուս կողմը՝ հանձինս Դավիթ Ղուլյանի, Վարուժան Մելքումյանի, Խաչատուր Պետրոսյանի եւ Վարդան Թաշճյանի, աներկբայորեն նշում էր ինչպես Սամվել Բաբայանի՝ իբրեւ կազմակերպչի, այնպես էլ Լեւոն Միրզոյանի՝ իբրեւ մահափորձի անմիջական կատարողի դերերը: Ամբաստանյալ Վարդան Թաշճյանի դատարանական ցուցմունքը մասնակի էր, նա հաստատեց (ինչպես նախաքննության ժամանակ) Սամվել Բաբայանի կազմակերպչական գործունեությունը ահաբեկչության նախապատրաստման փուլում:

Ամբաստանյալ Խաչատուր Պետրոսյանը, որը Թաշճյանի հետ գործով մեղադրվում է իմանալ-չհայտնելու մեջ, հաստատեց նաեւ Բաբայան-Միրզոյան հանդիպման դրվագը «Մռակած» ԱԿ գրասենյակում: Իրար երբեւէ տեսած չլինելու պատճառաբանության ֆոնի վրա սույն հանդիպումը փաստում է գլխավոր ամբաստանյալի եւ Լ. Միրզոյանի գաղտնի կապը:

Ամբաստանյալներ Դավիթ Ղուլյանի եւ Վարուժան Մելքումյանի դատարանական ցուցմունքներն, ի կրկնություն նախաքննականի, դատաքննության համար էական էին այնքանով, որ երկուսն էլ մասնակցել էին ահաբեկչության նախապատրաստմանը, իսկ Դավիթ Ղուլյանը մահափորձի անմիջական կատարողներին դեպքի վայրից տեղափոխել էր տուն:

Այս իրողություններն ունենալով եւ ոչ դյուրությամբ հաղթահարելով բազմաթիվ անհարկի միջնորդությունների արհեստական արգելապատնեշները, դատարանը անհրաժեշտ գտավ մահափորձի հիմնական կատարողի՝ Սասուն Աղաջանյանի մասնակցությունը դատարանում: Հիմք ընդունելով համալիր դատաբժշկական փորձաքննական եզրակացությունները վերջինիս մեղսունակության մասին, դատարան բերվեց դեռեւս «խուլուհամր» ամբաստանյալ Սասուն Աղաջանյանը:

Թե՛ պաշտպանող եւ թե՛ մեղադրող կողմերը Սասունի նկատմամբ անթաքույց ակնկալումներ ունեին, քանզի վերջինիս դատարանում տված ցուցմունքները շահեկան շատ բան կարող էին պարունակել: Նախախնդիրը ամբաստանյալին խոսեցնելն էր, որի համար պետք եղավ շուրջ մեկ ամիս: Դեկտեմբերի վերջին Սասուն Աղաջանյանի փակ բերանը վերջապես բացվեց: Ամբաստանյալի լռության տակտիկան, սակայն, փոխարինվեց «չգիտեմի»: Նրա ու վերահարցաքննված վկաների ցուցմունքների ժամանակ առաջադրված հարցերի բնորոշ պատասխանը «չեմ հիշում»-ն էր: Սասունի նոր պահվածքը ոչ այլ ինչ էր, քան պաշտպանական տակտիկայի վերափոխում, որից էլ ուրույն կերպով դիվիդենտներ քաղեցին կողմերը: Ամբաստանյալի շինծու հիպոխոնդրիան բնավ իր օգտին չէր: Ըստ իս, նա չժխտեց ահաբեկչության իրականացման մեջ իր դերը, իսկ գլխավոր ամբաստանյալի վերաբերյալ նրա ցաքուցրիվ ցուցմունքը պարզապես աննպատակ բացասում էր:

Ամբաստանյալների թիմային հակատրամադրվածության մեջ եւս մի հանգամանք արժանի է ուշադրության: Եթե ոչսամվելբաբայանական թեւի մղումները խարսխվում են մեղքի գիտակցման ու մեղմացուցիչ հանգամանքների ակնկալման սկզբունքի վրա, ապա մյուս թեւն առաջնորդվում է այլ մղումներով: Մասնավորապես, Էրիկ Փարամազյանը նպատակ ունի սոսկ փրկել փեսային, քանզի ինքը, այսպես թե այնպես, պիտի կրի իր բաժին պատիժը: Դատաքննության ընթացքում նա ոչ մի անգամ չփորձեց հերքել իրեն առաջադրված մեղադրանքը, այլ միայն ձգտում էր բացառել Սամվել Բաբայանի որեւէ դերը մարտի 22-ի ահաբեկչության մեջ:

Լեւոն Միրզոյանը, նախաքննության ու դատաքննության ընթացքում անվերապահորեն բացառելով իր մեղքը, ակնհայտորեն ինքնապաշտպանական նպատակադրություն ուներ: Եվ՝ միայն:

Մարտի 22-ի գործի դատաքննական ամբողջ գործընթացում, թեպետ գործով ամբաստանյալները 16 հոգի են, անշուշտ, հանուրի ուշադրության կենտրոնում գլխավորապես այն անձինք էին, ովքեր ուղղակիորեն առնչվում էին ԼՂՀ նախագահի դեմ կատարված մահափորձին եւ որոնց մեղադրանքն արտածվում է այս ծանր հանցագործությունից:

Զենքի եւ զինվորական հանդերձանքի հափշտակման մասով եւս դատարանը անհրաժեշտ քննություն կատարեց, որի վերջնական գնահատականը նույնպես կարտացոլվի դատավճռի մեջ:

Չորս ամիս տեւած դատաքննությունից հետո, բնականաբար, ԼՂՀ գերագույն դատարանն, առաջին ատյանի կարգով, հետեւություններ ունի արած: Հունվարի 29-ին այստեղ կսկսվեն դատական վիճաբանությունները, իսկ դա նշանակում է, որ հեռու չէ դատավճռի օրը:

ՆՈՐԻԿ ԱՐՇԱԿՅԱՆ
Ստեփանակերտ

ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Ցեղասպանության ճանաչման արձագանքները Ֆրանսիայում եւ Թուրքիայում

Ֆրանսիայի Ազգային ժողովում Հայոց ցեղասպանությանն առնչվող օրենքի ընդունման նախօրեին Թուրքիայի վարչապետ Բյուլենթ Էջեւիթը սպառնացել էր, թե «լուրջ ճգնաժամ» կծագի երկկողմ հարաբերություններում: Դրա նշաններն արդեն առկա են: Փարիզից Թուրքիայի դեսպանը, ինչպես գրել էին երեկ, ետ է կանչվել «խորհրդակցության նպատակով»: Նախագահ Սեզերի հետ հանդիպումից հետո Էջեւիթը հայտարարեց. «Ցեղասպանության վերաբերյալ պնդումները միանգամայն անհիմն են: Ֆրանսիայի խորհրդարանի վերջին որոշումն անընդունելի է եւ ցավալի»: Թուրքիայի կառավարության հայտարարության մեջ նշվում է, որ ընդունված օրենքը «լրջորեն եւ տեւականորեն կվնասի թուրք-ֆրանսիական հարաբերություններին»:

Թուրքիայի իշխանություններն ուզում են, որ Ֆրանսիայի Սահմանադրական խորհուրդը չեղյալ հայտարարի ԱԺ որոշումը, իսկ մինչ այդ նախատեսում են սահմանափակել քաղաքական, տնտեսական, ռազմական եւ մշակութային շփումները Փարիզի հետ: Վերջին տասնամյակում ներդրումների գծով Թուրքիայում առաջին տեղն զբաղեցնող ֆրանսիական ձեռնարկությունները կարող են ապագայում զրկվել պետական որոշ պայմանագրերից: Անկարայի Առեւտրի պալատի նախագահ Սինան Այգունն առաջարկում է բոյկոտել ֆրանսիական ապրանքները:

«Լիբերասիոն» թերթի թղթակից Ռագիպ Դուրանն Անկարայից հաղորդում է, որ թուրք հասարակության արձագանքն այժմ ավելի զուսպ է, քան 1998 թ., երբ Իտալիան ընդունել էր քրդական PKK-ի առաջնորդ Աբդուլլահ Օջալանին: Բայց Անկարան վախենում է Հայոց ցեղասպանության հարցի միջազգայնացումից: Ֆրանսիան նման օրենք ընդունած առաջին մեծ տերությունն է: Թուրքիայում երկյուղներ կան, որ եվրոպական մյուս երկրները կարող են հետեւել Ֆրանսիայի օրինակին՝ էլ ավելի դժվարացնելով Թուրքիայի մուտքը Եվրամիություն:

Ինչ վերաբերում է բուն օրենքի ընդունմանը, սոցիալիստ պատգամավոր Ռընե Ռուքեն իր ելույթում նշեց, որ տվյալ փաստաթուղթը «քաղաքական բնույթ չունի. խոսքը ճշմարտության եւ արդարության պահանջի մասին է»: Ըստ Ֆրանսիայի սահմանադրության, խորհրդարանը բանաձեւերի ընդունման իրավասություն չունի: Ուստի «Լիբերասիոն» թերթն ընդունված օրենքը համարում է «խորհրդանշական»: Թերթը հիշեցնում է, որ Թուրքիան մինչեւ օրս ժխտում է 1915 թ. 1,2-1,5 մլն հայերի բնաջնջման ծրագրված բնույթը:

«Ֆիգարոն» մի շարք հոդվածներով անդրադարձել է ԱԺ-ում նոր օրենքի ընդունմանը, Ֆրանսիայում եւ Թուրքիայում դրա առաջացրած արձագանքներին, 450 հազարանոց ֆրանսահայ համայնքին: Թեեւ փաստաթղթում թուրքերի անունը չի նշվում, բայց օրենքի ընդունումը գոհունակությամբ ընկալվեց ցեղասպանության զոհերի ժառանգների կողմից: Հանրապետության աջակցող միավորման պատգամավոր Պատրիկ Դեւեջյանը հույս հայտնեց, որ ԱՄՆ կառավարությունը եւս կճանաչի Հայոց ցեղասպանությունը եւ «դրանից հետո Թուրքիան պարտավոր կլինի նույնն անել»:

Ֆրանսիայի ԱԺ-ում ելույթ ունեցած գրեթե բոլոր պատգամավորները նշում էին, որ այսօրվա Թուրքիան ընդհանուր բան չունի Օսմանյան կայսրության ոճիրների հետ: Զեկուցողը՝ Ֆրանսիայի ժողովրդավարության միության պատգամավոր Ֆրանսուա Ռոշբլուանը ընդգծեց. «Բնավ չենք դատապարտում Եվրամիության դուռը թակող այդ երկրին: Ընդհակառակը, ցույց ենք տալիս մարդու իրավունքների հարգման եւ հարեւանների հետ վստահության հարաբերությունների հաստատման ուղին»:

Ստամբուլի թերթերից մեկն օրենքի ընդունումից հետո գրեց. «Հասկանալի է, որ Ֆրանսիայի խորհրդարանը հաշվի է առնում հանրային կարծիքը: Բայց ինչո՞ւ կառավարությունը չմիջամտեց փաստաթղթի ընդունումը կասեցնելու համար»: Թուրք մտավորականությունը զարմացած է, որ նախագահ Շիրակը եւ վարչապետ Ժոսպենը նույնքան արդյունավետ չեն գործել, որքան ԱՄՆ նախագահ Բիլ Քլինթոնը, որի միջամտությունից հետո հայկական բանաձեւն աշնանը հանվեց Կոնգրեսի օրակարգից: Թուրքերը զայրացած են մասնավորապես այն բանից, որ Ֆրանսիայի խորհրդարանն ընդունել է օրենք եւ ոչ թե բանաձեւ կամ օրինագիծ, ինչպես արել էին Բելգիայի Սենատը, Եվրախորհրդարանը, ՌԴ Պետդուման, Իտալիայի խորհրդարանը: «Ֆիգարոն» գրում է, որ թուրքերի մեծամասնությունը տեսնում է լոկ հայ համայնքի ոգեւորությունը եւ վախենում Ֆրանսիայի քայլի ընդօրինակումից, հայերի հողային եւ այլ պահանջներից:

«Հայկական հարցը Թուրքիայում պետական խնդիր է, եւ կառավարությունն ստիպված է գործել», ասում է թուրք փորձագետներից մեկը: Երբ 1999 թ. Հռոմը հրաժարվեց Թուրքիային հանձնել Օջալանին, թուրքերը ցույցեր արեցին, բոյկոտեցին իտալական ապրանքները եւ որոշ արդյունքի հասան: Բայց ֆրանսիական ապրանքների բոյկոտման դեպքում Ֆրանսիան շատ բան չի կորցնի: Եթե 12 տարի առաջ Թուրքիայում գործում էր ֆրանսիական 10 ընկերություն, ապա այժմ դրանց թիվը հասնում է 250-ի: Ֆրանսիացիները վատթարագույն դեպքում կարող են զրկվել մի քանի միջպետական պայմանագրերի ստորագրումից:

Ի դեպ, Թուրքիան 1995 թ. մաքսային համաձայնագիր է ստորագրել Եվրամիության հետ, այնպես որ ուղղակիորեն չի կարող բոյկոտել ֆրանսիական ապրանքները: Սակայն թուրք արտգործնախարար Իսմայիլ Ջեմը նշում է, որ «միջազգային օրենքներով ընդունելի է համարվում որեւէ երկրի կողմից միջոցների ձեռնարկումը պետական եւ ռազմական պայմանագրերի ասպարեզում»: Չնայած դրան, Թուրքիայի կտրուկ քայլերը քիչ հավանական են: Ինչպես չորեքշաբթի օրը գրեց «Միլիեթ» թերթի մեկնաբանը, «Թուրքիայի քայլերը կարող են հակաքայլեր առաջացնել: Իսկ Եվրամիության ազդեցիկ պետություններից մեկի հետ հարաբերությունների սրումը էլ ավելի կդժվարացնի միությանն անդամակցելու Թուրքիայի ջանքերը»:

ՊԵՏՐՈՍ ԲԵՐԻՑՅԱՆ

Ապօրինի ներգաղթողները (նաեւ հայերը) թիրախ՝ Նիդեռլանդներում

Ռոտերդամից Ալան Դիկին գրում է, որ համաձայն պատրաստված զեկուցագրի՝ կազմակերպված հանցագործ խմբերն անօրինական ճանապարհներով կանոնավորապես Նիդեռլանդներ են բերում օտարականների՝ օգտվելով բնակություն հաստատելու համեմատաբար հեշտ համակարգից եւ ստվերային առեւտրից շահույթ ստանալու հնարավորություններից:

Նիդեռլանդների ներգաղթի իշխանությունները, ըստ Լոս Անջելեսում հրատարակվող «Արմինյն օբզերվր» անգլիատառ հայկական թերթի տվյալների, հավաստացած են, որ անօրեն ներգաղթողների կայուն հոսք կա հատկապես Ռուսաստանի Դաշնությունից, Ադրբեջանից, Հայաստանից, ինչպես նաեւ Իրաքից եւ Աֆղանստանից: Նրանք մեծ մասամբ երկիր են մուտք գործում բեռնատար ավտոմեքենաների մեջ թաքնված: Ճանապարհները լավ հսկված են եւ ամբողջ գործողությունը մանրակրկիտ կազմակերպված՝ հանցագործ խմբերի կողմից:

Մյուս կողմից, Հոլանդիայի ոստիկանությունը վերջերս ձերբակալել է 22-ամյա մի կասկածյալի, որը թվում է առնչություն ունի այն 58 չինացիների գործի հետ, որոնք խեղդամահ էին եղել անցյալ տարվա հունիսին Անգլիա ուղեւորվող բեռնատար մեքենայի մեջ:

ՀԱՅ-ԹՈՒՐՔԱԿԱՆ

Պոլսի հայոց պատրիարքը դեղատոմս է առաջարկում

Թուրքիայի հայոց պատրիարք Մեսրոպ արք. Մութաֆյանը, անդրադառնալով այսպես կոչված Հայոց ցեղասպանության շուրջ անհիմն պնդումներին, ասել է, որ «այս գլխացավանքից չենք ազատվի, քանի դեռ Թուրքիան եւ Հայաստանն ուղղակի երկխոսություն չեն սկսել», գրում է թուրքական «Աքշամ» օրաթերթը:

Կրետե կղզուց տուն վերադառնալու ճանապարհին, ուր տեղի հայ համայնքի հետ մասնակցել էր Ամանորի տոնակատարություններին, Ստամբուլի Աթաթուրքի անվան օդանավակայանում պատրիարքն ասել է. «Եթե երկու երկրներն ուղղակի երկխոսություն չսկսեն, երրորդ երկրները կօգտագործեն այն: Որպես հոգեւորական, ես պետք է աջակցեմ Թուրքիա-Հայաստան երկխոսություն սկսելուն»:

Թուրքիան պահպանում է Հայաստանի նկատմամբ խստացված այցագրային կարգը

Անկարան շարունակում է Հայաստանի քաղաքացիների Թուրքիա մուտք գործելու հարցում արհեստական բարդություններ ստեղծել: Հայերը, որոնք Թուրքիա հասնելու համար ստիպված են վրաց-թուրքական սահմանը հատել, մուտքի այցագիր ստանալու համար Բաթումում սպասում են շուրջ մեկ շաբաթ: Թուրքական կողմը դա բացատրում է «հյուպատոսության զբաղվածությամբ եւ ժամանակի սղությամբ»:

Մտավախություններ կան, թե Ֆրանսիայի Ազգային ժողովում Հայոց ցեղասպանության օրինագծի ընդունումը թուրքերին «առիթ» կտա Թուրքիայում գտնվող Հայաստանի քաղաքացիների նկատմամբ ճնշումներ բանեցնելու: Երեկվա դրությամբ, ինչպես մեզ տեղեկացրին ՀՀ ԱԳՆ Թուրքիայի բաժնում, հայերից որեւէ ահազանգ չի ստացվել:

Ինչ վերաբերում է Թուրքիայի հայ քաղաքացիների նկատմամբ նման ճնշումների հավանականությանը, ապա պետք է նշենք, որ շուրջ 82 հազար հայեր Թուրքիայի քաղաքացիներ են եւ Հայոց ցեղասպանության ճանաչման հարցում հանդես են գալիս «խնդիրը պատմաբանների դատին թողնելու» տեսանկյունից:

Սեփ. լրատվ.

ՍՓՅՈՒՌՔԱՀԱՅ ՄԱՄՈՒԼ

«Ասոշիեյթեդ պրեսի» վետերան լուսանկարիչը 70 տարեկան է

«Արմինյն միրոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթը հաղորդում է, որ դեկտեմբերի 4-ին «Ասոշիեյթեդ պրես» (ԱՊ) միջազգային լրատու գործակալության Նյու Յորքի գրասենյակում հանդիսավորությամբ եւ ջերմ մթնոլորտում նշվել է վետերան ֆոտո-թղթակից Հարություն (Հարի) Կունդակչյանի 70-ամյակը: Ներկա են եղել ԱՊ-ի մի շարք պաշտոնական անձինք, այդ թվում նաեւ գործակալության նախագահը, լուսանկարչական բաժնի տնօրենը եւ բազմաթիվ աշխատակիցներ, որոնց համար Հարին սիրելի է իր անխոնջ եռանդի պատճառով:

Կունդակչյանը ծնվել է Բեյրութում եւ մոր շնորհիվ 6 տարեկանում հաղորդակից դարձել լուսանկարչական ապարատին: Պրոֆեսիոնալ ճանապարհը սկսել է 1952-ին՝ միանալով Բեյրութում հրատարակվող ֆրանսալեզու «Լորիան» եւ արաբատառ «Ջերիդա» թերթերին: «Ասոշիեյթեդ պրեսին» է սկսել աշխատակցել 1967 թ.-ից եւ լուսանկարչության Միջին Արեւելքի բաժնի պետ է նշանակվել 1974-ին: 50-ամյա ստեղծագործական կյանքի ընթացքում Հարին աշխատել է ավելի քան 20 երկրներում՝ շատ անգամ վտանգի թեժ գոտիներում: Նրա լուսանկարները տպագրվել են «Թայմ լայֆ», «Ֆրանս Սուար» եւ հեղինակավոր այլ թերթերի առաջին էջերում: Մտերիմ է եղել բարձրաստիճան ղեկավարների՝ Հորդանանի Հուսեյն թագավորի, Եգիպտոսի նախագահ Սադաթի եւ այլոց հետ: Ծառայությունների համար արժանացել է պարգեւների, այդ թվում «ԱՊ-ի կառավարիչ-խմբագրի հուշատախտակին» եւ «Մամուլի լուսանկարչության միջազգային մրցանակին»:

(Ի դեպ, մեր թերթի երեկվա առաջին էջում տպված լուսանկարի հեղինակը Հարին է):

Հ. Օ.

Սպանում է կնոջը, աղջկան եւ ապա ինքնասպան լինում

Լոս Անջելեսում հրատարակվող «Արմինյն օբզերվր» թերթի դեկտեմբերի 27-ի համարը տեղեկացնում է, որ դեկտեմբերի 21-ին Գաբրիել Ղազելյան անունով 49-ամյա նախկին մի լիբանանահայ Հոլիվուդի (ԱՄՆ) «Գրիֆիթ պարկ» այգու մոտակայքում հուսահատ վիճակում սպանել է կնոջը՝ Զաբելին, եւ դուստրերից մեկին՝ Կարինեին (13 տարեկան), ապա Լոս Անջելեսի գետում ինքնասպանություն գործել: Մյուս երկու դուստրերը՝ Քրիստինեն (16 տարեկան) եւ Դալարը (14 տարեկան), ծանր մարմնական վնասվածքներով տեղափոխվել են հիվանդանոց: Նրանք Ռոզ եւ Ալեք Փիլիպոս դպրոցի աշակերտուհիներ են եղել, եւ տնօրենը (Վիգեն Յագուբյան) վստահեցրել է, որ որբերի կրթության եւ ապրուստի հոգսը դպրոցն իր վրա է վերցնում: Այդ նպատակով բացվել է հատուկ հաշիվ:

Ըստ լրատվության, ամուսինները բաժանված են եղել եւ բաժանումը շատ ծանր է ազդել Գաբրիելի վրա, որը հուսահատության եզրին դիմել է այդ քայլին: Զաբելը, որը նույնպես լիբանանահայ է, Լոս Անջելեսում ոչ մի բարեկամ չունի: Գաբրիելի եղբայրը Կանադայից ժամանել է որբ աղջիկներին տեր կանգնելու նպատակով, սակայն աղջիկները գերադասել են չապրել իրենց հորեղբոր հետ:

Մշակույթ

Օրերս «Ազգ»-ի խմբագրություն ընծայով եկավ ճանաչված մշակութային գործիչ, գրող, սցենարիստ Սերգեյ Գալուստյանը: «Գրողները խմբագրության գրադարանին իրենց նորատիպ գրքերն են նվիրում, իսկ ես բերեցի իմ հայելին, սրամտեց նա, կարող եք արձագանքել, կարող եք՝ ոչ»:

Արձագանքում ենք սիրով: Առավել եւս, որ այդ հայելու կենսադաշտում եւ ենթատողերում շոշափելիորեն կարող ենք ճանաչել-հիշել-տեսնել նաեւ մեզ:

Որպես մի ընդհանուր, ժամանակին գեղեցիկ ու պտղաբեր կալվածքի՝ հայրենյաց մշակույթի գործընկեր: Որպես նույն՝ անցած ու չանցած ընկերների ձեռքը սեղմող համախոհ:

...«Մի կողմից ձորափի ծերին, մյուս կողմից՝ սարին թիկնած ծվարել է Քարագլուխ գյուղը... Ջավախք աշխարհի մեջ... Գյուղի խորհրդանիշ

«Հայելու» 60-ամյա պատմություն

«թաք ծառը» դեռ վաղորդյան մշուշի մեջ է... Գյուղն արթնանում է: Սարգիս Գալուստյանի տան խաղաղ արշալույսը բռնկվում է ճիչով: Մարդ Աստծո՛, ես արդեն ծնվել եմ, կամ... Մեկն եմ Աստծո ստեղծած արարածներից...»: Թվականը՝ 1940, օրը՝ Խոսքաղոց, ամիսը՝ հունիս... Այսպես է նշմարվում Հայելիում Մուտքը:

...«Արդեն վաղուց բոլորել է առաջին տասնամյակս»՝ բացվում է հաջորդ էջը: «Տասներեքս դեռ չէր լրացել, երբ մեռավ Ստալինը: Հիշում եմ մեր դպրոցի սուգն ու վայնասունը. «մենք որբացանք»: Մի քանի օր անց հորս, որ ամենամեծ հեղինակությունն էր, ցույց տվեցի թերթում տպագրված «Ստալին» բանաստեղծությունը. «Աքիլլեսին Հոմերն երգեց»: Ծռոմաբանություն է, ասաց, կմեծանաս, դու էլ կտարբերես՝ ինչն ինչոց է... Այ, օրինակ, Թումանյանը չէր գրի, Չարենցը չէր գրի...»՝ ուրվագծում է Հայելին առաջին ստույգ հիշողությունները: Ժամանակ, որի մասին իր իսկ հերոսը խոստովանում է. «Կյանքիս այս շրջանի մասին երեւի թե չարժեր հիշել, եթե... չհյուսվեր «Տրիստան եւ Իզոլդա» սիրավեպի նման մի սիրավեպ»:

...Ես բոլորում եմ կյանքիս երկրորդ տասնամյակը՝ հուշում է հաջորդ էջը: Եվ Հայելու ճառագայթներում արտացոլվում են կյանքի այլազան ու հիշարժան դեպքեր, դրվագներ: Բանակը, համալսարանական տարիները, Վրաստանի գրողների միության հայկական բաժանմունքի հետաքրքրաշարժ պարապմունքները, արձակագիր Բենիկ Սեյրանյանի՝ պատանու գրական ճանապարհի առաջին մկրտությունը, «Պիոներ կանչում» տպագրված առաջին պատմվածքը, որ թերթի այն տարիների խմբագիր Վարդգես Պետրոսյանի հովանավորությամբ տպագրվեց նաեւ Բելառուսիայի պատանեկան թերթում: Առաջին լուրջ հանդիպումը Պարույր Սեւակի հետ նրա նոր լույս տեսած «Մարդը ափի մեջ» գրքով եւ կուրսային հավաքի ժամանակ: Հետո՝ 1965 թվական, օրը՝ շաբաթ, 24 ապրիլի: «Ասես քաղաքի վրա մի յուրահատուկ ոգի է թեւածում, ջահել, անզիջում... Գնում եմ, խառնվում այդ ուժին, մտնում եմ օպերային հրապարակ. բազմությունը ոտքի ելած, գոտեպնդված...»: Հետո՝ ամուսնությամբ պսակված «թունդ-թունդ սիրահարվածություն»: Հետո՝ բախտորոշ հանդիպում Լեւոն Ներսիսյանի հետ, որը «ուղեղս լցրեց կինոյով եւ պնդեց, որ դիպլոմային աշխատանքս գրվի «60-ականների հայ կինոարվեստը եւ մամուլը» թեմայով: Ապա եւ երկար տարիների բարեկամության վերաճած ծանոթությունը Սերգեյ Փարաջանովի հետ: Նաեւ՝ առաջին աշխատավայրերը՝ փաստավավերագրական ֆիլմերի կինոստուդիայի խմբագիր, «Էկրան» ամսագրի պատասխանատու քարտուղար:

Զարմանալին եւ սրտահաճոն այն է, որ այս փաստերի շարանը ներդաշնակվում է Հայելուց մեզ ծորող անցած տարիների անկրկնելի հմայքով, որ շաղախված է Ժան Թաթլյանի «Լապտերներ» երգի մեղեդիով, Լեւոն Ներսիսյանի խորհրդավոր զրույց-մենախոսությունների ոգեղեն կայծերով, գրականության, մշակույթի ասպարեզի երեւելի անունների արձագանքներով: Նաեւ՝ մեր քաղաքի հայտնի պոնչիկանոցի եւ «թեմուրանոցի» մեզ համար թանկ-անմոռանալի համ ու հոտով:

...«Երրորդ տասնամյակս սկսվում է անակնկալներով»՝ բացվում է նոր էջը, եւ Հայելին ժպտում է չարաճճիորեն. 70-73 թվականներին լայն հնարավորություններ բացվեցին քո առջեւ... Դե, իհարկե՛, էլ ո՞վ դիմանա... «Մոսկվա» հյուրանոցի ռեստորանում ճաշում եմ. մի կին մտավ, կարծես հեռավոր բարեկամ լինի... Ծանոթ է դեմքը, սլացքը, հմայքը... Հմայքի ծո՞վ... Գալիս է տաք ալիքի պես, թեթեւ, նազանքով... Ես ակամայից մռմնջում եմ Տերյանի տողերը. «Սահուն քայլերով, աննշմար, որպես քնքուշ...»: Ո՛չ, ո՛չ, նա մութի թեւ չէ... Նա լույսի շող է... Նա՝ մի երա՜զ... Ահա ինչպիսին ես դո՛ւ, Սոֆի Լորեն... Զարմանում եմ, թե որքան շռայլ է եղել Արարիչը քեզ ստեղծելիս...»:

... «Իսկ 1973-ին մասնակցեցի երկու խոշոր կինոփառատոների՝ 6-րդ համամիութենական Ալմա-Աթայում եւ 8-րդ միջազգայինը՝ Մոսկվայում: Ես կարող եմ վերհիշել եւ գրել Դոնատաս Բանիոնիսի, Միխայիլ Ուլյանովի, Սերգո Զաքարաձեի, Սոֆիկո Ճիաուրելիի, Մարինա Վլադիի, Ջինա Լոլոբրիջիդայի եւ շատ-շատ այլոց հետ ունեցած իմ զրույցները: Նաեւ՝ Մհեր Մկրտչյանի, Հենրիկ Մալյանի»:

...«Երրորդ տասնամյակի» Հայելիում նույնպես հանդիպում ենք հեռու-մոտիկ, թանկ անունների, որոնց կերպարները սեղմ, բայց իրականորեն կենդանի նայում են մեզ լույս ու ստվերի խաղի միջից: Մինաս Ավետիսյան, Վարդգես Պետրոսյան, Մուշեղ Գալշոյան...

«Ես հաճախ եմ եղել Վարդգես Պետրոսյանի խոսքի ու մտքի փայլատակման վկան: Ինքնատիպ մարդ էր: Մի ուրիշ խառնվածքի անհատ: Նրա մարդկային հոգու շաղախը ուներ այնպիսի բաղադրություն, որ Աստված քչերին է շնորհում»: «Մուշեղն ինձ համար հեղինակություն էր... Մուշեղ, իմ ազնվահոգի Մուշե՜ղ... Սասնա աշխարհի դու խենթ ու խելառ, դու սարբ ու շիտակ, դու հրաշալի հայ...»:

Մարդկային անմոռանալի շփումներին մեկտեղ՝ պատասխանատու ու ջանադիր աշխատանք հեռուստատեսության արվեստի խմբագրությունում, ապա՝ Վարդգես Պետրոսյանի հրավերով մուտք Հայաստանի գրողների միություն՝ որպես թատրոնի, կինոյի եւ հեռուստատեսության խորհրդական, հետագայում՝ գեղարվեստական գրականության պրոպագանդայի բյուրոյի տնօրեն: Նոր նախաձեռնումներ, նոր ճանապարհորդություններ, նոր ընկերներ: Գրական բացառիկ երեկոների մասնակից անվանի արտիստների բույլում՝ անզուգական Մետաքսյան եւ սիրված ու չհասկացված Սուսաննա Գաբրիելյանը: Հայաստանի բոլոր շրջաններում գրչի հայ մշակների երեկոներ, նվիրական մարդկային շփումներ, ընծա ստացած գրքեր եւ սրտաբուխ խոսքեր տարեկիցներից, ավագներից. «Սիրելի Սերգեյ Գալուստյանին՝ իմ կողմից վաղուց շահված ու իր կողմից չնկատված բարեկամությամբ. Համո Սահյան, 11.12. 86»:

Նաեւ՝ լույս ընծայած սեփական գրքեր, մենագրություններ. «Գուժ Մանուկյան», «Սոս Սարգսյան», «Արմեն Ջիգարխանյան», «Գուրգեն Տոնունց», «Ֆրունզե Դովլաթյան», «Անուններ էկրանի վրա»...

...«Հիսուն տարին չոքեց դուռս»՝ բացում է Հայելին կյանքի նոր էջը: Եվ ճանապարհները տանում են Աթենք, Ստամբուլ... Հայ նկարիչների ցուցահանդեսներ կազմակերպելու առիթներով: 1991 թվական, օրը՝ կիրակի, 21-ը ապրիլի: «Ծաղիկներ եմ դնում Պետրոս Դուրյանի, Միսաք Մեծարենցի շիրիմներին: Ու հոգեպես հաղորդակցվում եմ մի վեհ, անհիմանալի երեւույթի հետ...»:

...1996-ի գարնանը Գրողների միությունում տեղի ունեցած արտահերթ (ավելի ճիշտ՝ արտառոց) քաանչոս րոպեանոց համագումարից հետո նորընտիր նախագահը երկար ժամանակ չէր մակագրում հրաժարականդ: Բայց եւ այնպես Ֆրունզե Դովլաթյանի հրավերով գնում ես Թեքեյան մշակութային միություն, ստանձնում վարչության վարիչ-քարտուղարի պաշտոնը, եւ դարձյալ տիրում ես քո գործունյա եւ ճամփորդասեր դեկին՝ շարունակում է պատմությունը Հայելին: «Ես ամեն անգամ եկել եմ այն եզրակացության, որ Դովլաթյանը հայ կինոարվեստը կրող երեք սյուներից մեկն է՝ Բեկնազարյան, Մալյան, Դովլաթյան... Ու հիմա ինչպե՞ս չհամաձայնվեի աշխատել իր հետ Թեքեյանում, լինել նրա կողքին, զգալ նրա ջերմ, բարեկամական շունչը...»:

Զարմանալի է. սովորաբար կյանքի այն հատվածը, որ «չոքում է դռանդ», հիսունից հետո ելք չեն անվանում: Իսկ Հայելին անվարան պնդում է՝ ելք: Դեպի՞... «Երեք ճանապարհ է մուտք ու ելք անում սարալանջի Քարագլուխ գյուղը...»: Երեք ճանապարհ՝ դեպի ինքնաճանաչման աշխարհը. «Ինչպես բոլոր մահկանացուները սխալներ եմ գործել...», «ատում եմ անպարկեշտությունը, մարդկանց խաբելու վարպետությունը, քծնանքն ու երախտամոռությունը» եւ... Եվ հեքիա՞թը՝ հուշում է Հայելին: Մի՞թե չես հիշում «Օվսաննա» վեպից այն երկու հրաշք էակներին, որ երբ միասին էին, ասես մի հոգի, մի մարմին լինեին...»: «Այո, հիշեցի. Արարիչը նրանց թեւեր տվեց եւ թռչում էին բա՜րձր, մաքրամաքուր լազուրի մեջ: Նրանք գիտեին, որ առանց հեքիաթի դժվար է ապրել այս երկրի վրա: Եվ Հեքիաթը ուժ առավ, հզորացավ, քանի որ նրանք ապրում էին նրանով, իսկ նա՝ նրանց մեջ...»:

– Թամար, ասում է Սերգեյ Գալուստյանը, կինեմատոգրաֆում կա ժանր՝ ֆիլմ ֆիլմի մասին: Գրածս էլ ստացվեց՝ կյանքի վիպակ կյանքի վեպի մասին: Դեմ չեմ:

– Ի՞նչ կավելացնես «վիպակիս»:

– Եթե հարցնես՝ կպատասխանեմ մի քանի «ավանդական» հարցերի:

– Համարի, որ հարցրեցի:

– Ամենասիրածս գրողները Մարկեսը եւ Կավաբատան են: Կյանքումս ունեցած ամենացնցող տպավորությունս՝ Եգիպտոսում Մեծ Սֆինքսից: Իսկ ամենամեծ երազանքս՝ դու, երեւի, կզարմանաս՝ դաշնակահար դառնալն էր:

– Չեմ զարմանում: Ես գրողի եմ ճանաչում, որ երազում էր դիրիժոր դառնալ:

«Քեզ կհիշեմ, քեզ կաղոթեմ օրհնությամբ, իմ որբացած երազների մշուշում»՝ տեսնելով, որ մենք տարվեցինք զրույցով, շշնջում է Հայելին՝ «Օրն սկսվում է քեզանով» կինովիպակի էջերից: Վերադառնում ենք «Հայելուն»: Դա՝ Սերգեյ Գալուստյանի նորատիպ գիրքն է («Վերնատուն» հրտ., 2000 թ.): Բացում ենք էջը: Նրա թափանցիկ արտացոլման ներքո ավելի լավ ենք ճանաչում մարդուն, որը քայլում է մեր կողքին, մեզ հետ, մեզ համար: Ավելի լավ ենք ճանաչում եւ հիշում մեզ:

ԹԱՄԱՐ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ
Արվեստագիտության թեկնածու

ՀԻՇՈՂՈՒԹՅՈՒՆ

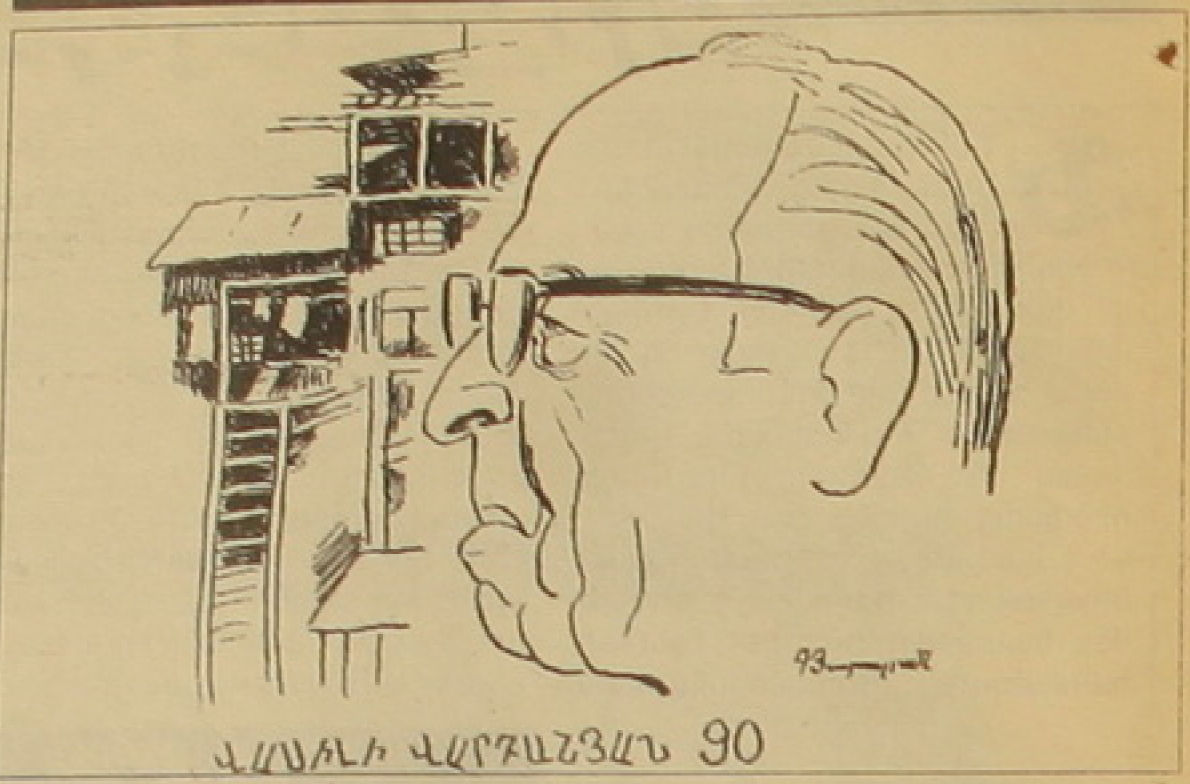

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՕՐԱՑՈՒՅՑ

Հունվարի 20

Հայոց տոմարի Արաց ամսի Արագած օրը

Տարեգրության այս օրը՝

- 1780 թ. հիմնադրվեց Նոր Նախիջեւանի վարժարանը:
- 1933 թ. բացվեց Ալ. Սպենդիարյանի անվան օպերայի եւ բալետի պետական ակադեմիական թատրոնը: Առաջին ներկայացումը Ալ. Սպենդիարյանի «Ալմաստ» օպերան էր:

Ծնվել են՝

- Գրիգոր Ավետյանը (1870 թ., Իրան, ք. Ռեշտ), ՀՀ ժող. արտիստ, դերասան:
- Վազգեն Չալոյանը (1905 թ., Ալեքսանդրապոլ), ԳԱԱ թղթ. անդամ, գիտ. վաստ. գործիչ, փիլիսոփայական գիտ. դ-ր, հայ պատմափիլիսոփայության հիմնադիրներից:
- Հովհաննես Զարդարյանը (1918 թ., Կարս), ՌԴ գեղ. ակադեմիայի իսկական անդամ, պրոֆ., ՀՀ վաստ. նկարիչ:
- Սիլվա (Սիրվարդ) Կապուտիկյանը (1919 թ., Երեւան), բանաստեղծուհի, հրապարակախոս, ՀՀ մշակույթի վաստ. գործիչ, Վրաստանի մշակույթի վաստ. աշխատող, հասարակական գործիչ, ԳԱԱ անդամ:
- Լեւոն Գրիգորյանը (1919 թ., Երեւան), ՀՀ վաստ. ինժեներ, տեխնիկական գիտ. դ-ր, պրոֆ., ավտոմատիկայի եւ հաշվողական տեխնիկայի բնագավառի գիտնական:
- Մանյա Ղազարյանը (1924 թ., Թիֆլիս), արվեստի վաստ. գործիչ, արվեստագիտության դ-ր:
- Ռոբեր Հատտեճյանը (1926 թ., Կ.Պոլիս), գրող, հրապարակագիր, («Մարմարա» թերթի խմբագիր):
- Վազգեն Գաբրիելյանը (1937 թ., Էջմիածնի շրջան, գ. Աքարբեկյան), բանասիրական գիտ. դ-ր, պրոֆ., գրականագետ:
- Սամվել Մուրադյանը (1945 թ., Արագածոտնի մարզ, գ. Աղցք), բանասիրական գիտ. դ-ր, գրականագետ:

Հունվարի 21

Հայոց տոմարի Արաց ամսի Գրգուռ օրը

Տարեգրության այս օրը՝

- 1864 թ. Երեւանի եւ Թիֆլիսի միջեւ հաստատվեց հեռախոսային կապ:
- 1921 թ. ստեղծվեց ՀԽՍՀ ժողտնտխորհը:

Ծնվել են՝

- Վահան Թեքեյանը (1878 թ., Կ. Պոլիս - 1945 թ., Կահիրե), բանաստեղծ, հրապարակախոս, հասարակական գործիչ:
- Իսհակ Ադիրը (1856 թ., Դամասկոս), ծագումով հայ, արաբական գրող:
- Կարապետ Արծրունյանը (1907 թ., Սեբաստիա), ՀՀ ժող. արտիստ, դերասան:
- Գրիգոր Եղիազարյանը (1908 թ., Սուրմալուի գավառ, գ. Բլուր), ԽՍՀՄ ժող. արտիստ, կոմպոզիտոր, մանկավարժ:
- Վլադիմիր Սահակյանը (1926 թ., Բաքու), խորհրդային ռազմածովային նավատորմի ծովակալ:
- Ռոդիոն Նահապետովը (1944 թ.), ՌՍՖՍՀ ժող. արտիստ, դերասան, կինոռեժիսոր:
- Արտաշես Մինասյանը (1967 թ., Երեւան), միջազգային գրոսմայստեր, Եվրոպայի չեմպիոն:

Հունվարի 22

Հայոց տոմարի Արաց ամսի Կորդուիք օրը

Ծնվել են՝

- Առնո Բաբաջանյանը (1921 թ., Երեւան), ԽՍՀՄ ժող. արտիստ, կոմպոզիտոր, դաշնակահար:
- Էդուարդ Հյուրմյուզյանը (1799 թ., Կ. Պոլիս), հայկական կլասիցիզմի ներկայացուցիչ, բանաստեղծ, բանասեր, լեզվաբան, աստվածաբան, Մխիթարյանների միաբանության անդամ:
- Հայկ Բժշկյանը (1876 թ., Վան), ամերիկահայ քանդակագործ:
- Սուրեն Չարեքյանը (1901 թ., Թիֆլիս), դիրիժոր, մանկավարժ:
- Տատյանա Մախմուրովան (Թագուհի Մախմուրյան, 1910 թ., Սուխումի), ՀՀ արվեստի վաստ. գործիչ, կինոդերասանուհի:
- Սուրեն Աղաբաբյանը (1922 թ., Ղարաքիլիսա, այժմ՝ Վանաձոր), գիտ. վաստ. գործիչ, բանասիրական գիտ. դ-ր, պրոֆ., գրականագետ-քննադատ:
- Ալմաստ Զաքարյանը (1924 թ., Օրդուբադ, գ. Փառական), բանասիրական գիտ. դ-ր, գրականագետ:
- Լեւոն Միրիջանյանը (1933 թ., Երեւան), բանաստեղծ, թարգմանիչ, գրականագետ:
- Ջորջ Նոել Գորդոն Բայրոնը (1788 թ.):

ՀԵՂԻՆԵ ՂԱՐԱԳՈՒԼՅԱՆ

Մարզական

ՄՐՑԱՇՐՋԱՆԻՆ ԸՆԴԱՌԱՋ

Ինչպես միշտ՝ բարձր նպատակներ

2001 թ. մրցաշրջանին լրջորեն է նախապատրաստվում երկրի առաջնության արծաթե մեդալակիր Երեւանի «Արարատը»: Թիմը բոլորից շուտ, դեկտեմբերի 4-ից է սկսել մարզումները: Արարատցիները պարապմունքները հիմնականում անցկացրել են «Կիլիկիա» մարզադահլիճում, երբեմն էլ դուրս են եկել բացօթյա մարզումների: Նախապատրաստական շրջանում հիմնական շեշտը դրվել է ֆիզիկականի վրա, մեծ ուշադրություն է դարձվել արագաուժային որակներին:

Չորս օր առաջ «Արարատը», իր կազմում ունենալով 16 ֆուտբոլիստներ, մեկնեց Շվեյցարիա: Այստեղ ուսումնամարզական հավաք անցկացնելուց հետո թիմը կմասնակցի միջազգային մրցաշարի, որը կազմակերպել է ժամացույց արտադրող «Ֆրանկ Մյուլլեր» կոնցեռնը: Ասենք, որ սա բավականին հեղինակավոր մրցաշար է: Նախորդ տարիների մասնակիցների թվում, ԱՊՀ երկրների ներկայացուցիչներից եղել են Մոսկվայի «Սպարտակը», Կիեւի «Դինամոն»: Այս անգամ կազմակերպիչները հարմար գտան հրավիրել «Արարատին»՝ հայաստանյան ուժեղագույն թիմերից մեկին:

Ժնեւ քաղաքում անցկացվելիք մինի ֆուտբոլի մրցաշարում, «Արարատից» բացի, հանդես կգան հանրահայտ «Բենֆիկա» (Պորտուգալիա), «Սենտ Էտիեն» (Ֆրանսիա), «Սերվետ» (Շվեյցարիա) թիմերը: Դահլիճում անցկացվող մրցաշարը կտեւի ընդամենը մեկ օր: Առաջին խաղերում կմրցեն «Արարատ»-«Սերվետ», «Բենֆիկա»-«Սենտ Էտիեն» զույգերը: Եզրափակիչում հաղթողները կմրցեն առաջին եւ երկրորդ, իսկ պարտվողները՝ երրորդ եւ չորրորդ տեղերի համար: Մրցաշարում առաջին, երկրորդ եւ երրորդ տեղեր գրաված թիմերը կստանան համապատասխանաբար 15 հազար, 8 հազար եւ 5 հազար շվեյցարական ֆրանկ պարգեւավճար: Կպարգեւատրվեն նաեւ անհատապես աչքի ընկած խաղացողները: Մրցաշարից երեք օր անց՝ հունվարի 26-ին, «Արարատը» տուն կվերադառնա:

...Արարատցիների կազմում էական փոփոխություններ չկան: Թիմը միայն մեկ նոր ֆուտբոլիստ ունի՝ Կապանի «Լեռնագործից» եկած Անուշավան Փահլեւանյանը: Նախապատրաստական շրջանում թիմի հետ չեն առաջատար խաղացողներ Տիգրան Եսայանը, Արա Ադամյանը, Կարեն Բարսեղյանը: Երեքն էլ ժամանակավորապես հանդես են գալիս Լիբանանի առաջնությունում: Եսայանն ու Ադամյանը խաղում են Հայաստանի ազգային հավաքականի նախկին գլխավոր մարզիչ Սուրեն Բարսեղյանի ղեկավարած «Սալամ» թիմում: Նրանք Երեւան կվերադառնան մայիսին: Իսկ լիբանանյան «Արարատ» ակումբի միջնորդությամբ մեկնած եւ թիմերից մեկում հանդես եկող Բարսեղյանը կհասցնի մեր առաջնության մեկնարկին:

Ճիշտ է, ինչպես նշում են «Արարատի» ներկայացուցիչները, շատ բան, կապված Հայաստանի հերթական առաջնության հետ, պարզ չէ: Ամեն դեպքում, թիմը լրջորեն նախապատրաստվում է առաջիկա մրցաշրջանին եւ, ինչպես միշտ, տոգորված իր գլխավոր մարզիչ Արկադի Անդրեասյանի ոգով, ձգտում է ամենաբարձր նպատակների:

20-րդ դարի լավագույնները

«Ֆուտբոլ+» շաբաթաթերթը հարցում է անցկացրել՝ անցած հարյուրամյակում հայկական ֆուտբոլի լավագույն ներկայացուցիչներին որոշելու նպատակով:

Մասնագետները 20-րդ դարի լավագույն ֆուտբոլիստ են ճանաչել Խորեն Հովհաննիսյանին: Նրան հաջորդում են Էդուարդ Մարկարովը, Արկադի Անդրեասյանը: Ըստ խաղային օղակների լավագույնները հետեւյալ ֆուտբոլիստներն են. դարպասապահ՝ Սերգեյ Զասիկյան, պաշտպան՝ Մանուկ Սեմերջյան, կիսապաշտպան՝ Խորեն Հովհաննիսյան, հարձակվող՝ Էդուարդ Մարկարով: Խորհրդանշական հավաքականն այսպիսին է. դարպասապահ՝ Սերգեյ Զասիկյան, պաշտպաններ՝ Մանուկ Սեմերջյան, Ալեքսանդր Կովալենկո, Գրիգոր Համբարձումյան, կիսապաշտպաններ՝ Արկադի Անդրեասյան, Խորեն Հովհաննիսյան, Հովհաննես Զանազանյան, Հարություն Քեհեյան, հարձակվողներ՝ Նիկոլայ Ղազարյան, Էդուարդ Մարկարով, Սարգիս Հովիվյան:

Հայաստանի լավագույն մարզիչ է ճանաչվել Նիկիտա Սիմոնյանը: Նրան հաջորդում են Ալեքսանդր Պոնոմարյովը եւ Արսյոմ Ֆալյանը:

Մեր մրցավարների լավագույն եռյակն այսպիսին է՝ Մաթեւոս Սկրտչյան, Վլադիմիր Շառոյան, Հենրիկ Նալբանդյան:

Պրոստը պատրաստվում է բնակարանամուտի

««Ֆորմուլա-1»»-ի հանրահայտ ավտոարշավորդ, աշխարհի քառակի չեմպիոն Ալեն Պրոստը շուտով բնակարանամուտ կնշի: Լինելով Ֆրանսիայի քաղաքացի՝ նա արդեն 10 տարի բնակվում է Շվեյցարիայում: Պրոստը որոշել է գյուղական վայրում գտնվող համեստ տնից Ժնեւյան լճին մերձակա Նիոն քաղաքի դղյակ տեղափոխվել: Նեոկլասիցիզմի ոճով 1902 թ. կառուցված դղյակի տարածքում գտնվում են Հռոմեական կայսրության ժամանակների կառույցների ավերակներ: Հենց դա, ինչպես նաեւ Ժնեւյան լճի գեղեցիկ տեսարանն են գրավել Պրոստի ուշադրությունը:

Պրոստը, որն այժմ ինքը ««Ֆորմուլա-1»» թիմի տեր է եւ գործի բերումով հաճախ է օգտվում ինքնաթիռներից, վաղուց էր ուզում Ժնեւին մոտ բնակություն հաստատել: Բացի այդ, հայազգի ավտոարշավորդի ընտանիքի անդամները ցանկանում էին ապրել առավել քաղաքակիրթ վայրում:

ՇԱԽՄԱՏ

Շիրովն առաջ է անցնում

Հոլանդիայի Վեյկ ան Զեե քաղաքում շարունակվում է ավանդական, թվով 63-րդ փառատոնը:

Չափազանց գրավիչ պայքար է ծավալվել փառատոնի սուպերգրոսմայստերական՝ 19-րդ կարգի մրցաշարում: Հինգերորդ տուրից հետո մրցաշարային աղյուսակը միանձնյա գլխավորում է Ալեքսեյ Շիրովը, որը վերջին երկու տուրերում իրար ետեւից պարտության մատնեց երուն Պիկետին եւ Յան Թիմանին: Առաջատարից ընդամենը կես ««քայլով»» են ետ մնում Գարրի Կասպարովը, Վլադիմիր Կրամնիկը, Ալեքսանդր Մորոզեւիչը: Եվս մի փոքր են ետ մնում Վիշվանաթան Անանդը եւ Մայքլ Ադամսը:

Հինգ տուրից հետո մրցաշարում իրավիճակն այսպիսին է. 1. Շիրով (Իսպանիա)՝ 4, 2–4. Կասպարով, Կրամնիկ, Մորոզեւիչ (երեքն էլ՝ Ռուսաստան)՝ 3,5-ական, 5–6. Անանդ (Հնդկաստան), Ադամս (Անգլիա)՝ 3-ական, 7–8. Իվանչուկ (Ուկրաինա), Թիման (Հոլանդիա)՝ 2,5-ական, 9–11. Լեկո (Հունգարիա), Թոփալով (Բուլղարիա), վան Վելի (Հոլանդիա)՝ 2-ական, 12–13. Ֆյոդորով (Բելառուս), Պիկետ (Հոլանդիա)՝ 1,5-ական, 14. Տիվյակով (Հոլանդիա)՝ 0,5 միավոր:

Իհարկե, գլխավոր իրադարձությունները առջեւում են: Հետաքրքիր խաղեր են սպասվում 6-րդ տուրում. կհանդիպեն Մորոզեւիչ-Կասպարով, Կրամնիկ-Անանդ, Շիրով-վան Վելի, Լեկո-Ադամս, Թոփալով-Տիվյակով, Ֆյոդորով-Իվանչուկ, Պիկետ-Թիման զույգերը:

Վեց փուլից հետո

ՀՆԱՖ-ի ուսումնամարզական կենտրոնում անցկացվեց Նարդու հանրապետական ֆեդերացիայի պատվավոր նախագահ Սմբատ Տոնոյանի անվան մրցաշարի հերթական՝ 6-րդ փուլը:

Հետաքրքիր, լարված պայքարում հաղթող դարձավ Արմեն Ծատուրյանը, որը եզրափակիչում առավելության հասավ Լեւոն Պետրոսյանի նկատմամբ: Երրորդ մրցանակակիր դարձավ Համբարձում Աբոյանը:

Վեց փուլից հետո ընդհանուր հաշվարկում առջեւից է ընթանում Լեւոն Պետրոսյանը, որը 24 միավոր է վաստակել: Առաջատարին հետեւում են Արթուր Մուրադյանը (22 միավոր), Ծառուկ Մանուկյանը (19):

Մրցաշարում մնում է անցկացնել եւս չորս փուլ, որից հետո կորոշվեն այն մասնակիցները, որոնք եզրափակիչում կվիճարկեն մրցանակները:

Փորձեք լուծել

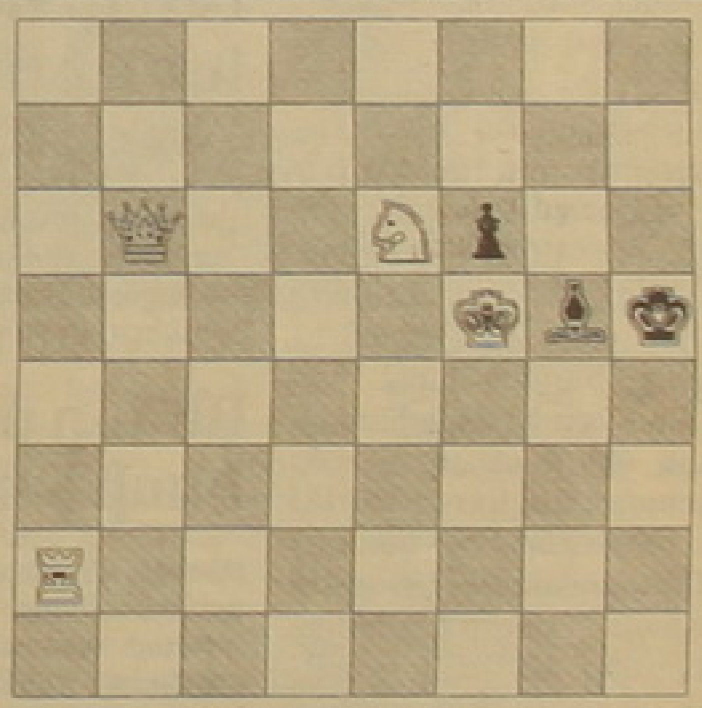

Մատ 2 քայլից

Մեր տպագրած նախորդ 2 քայլանի խնդրի լուծումն է 1.Фc2:

Բաժինը վարում է ՌԱԶՄԻԿ ԱՎԱԳՅԱՆԸ

ՄՐՑԱՆԱԿԱՅԻՆ ԽԱՉԲԱՌ

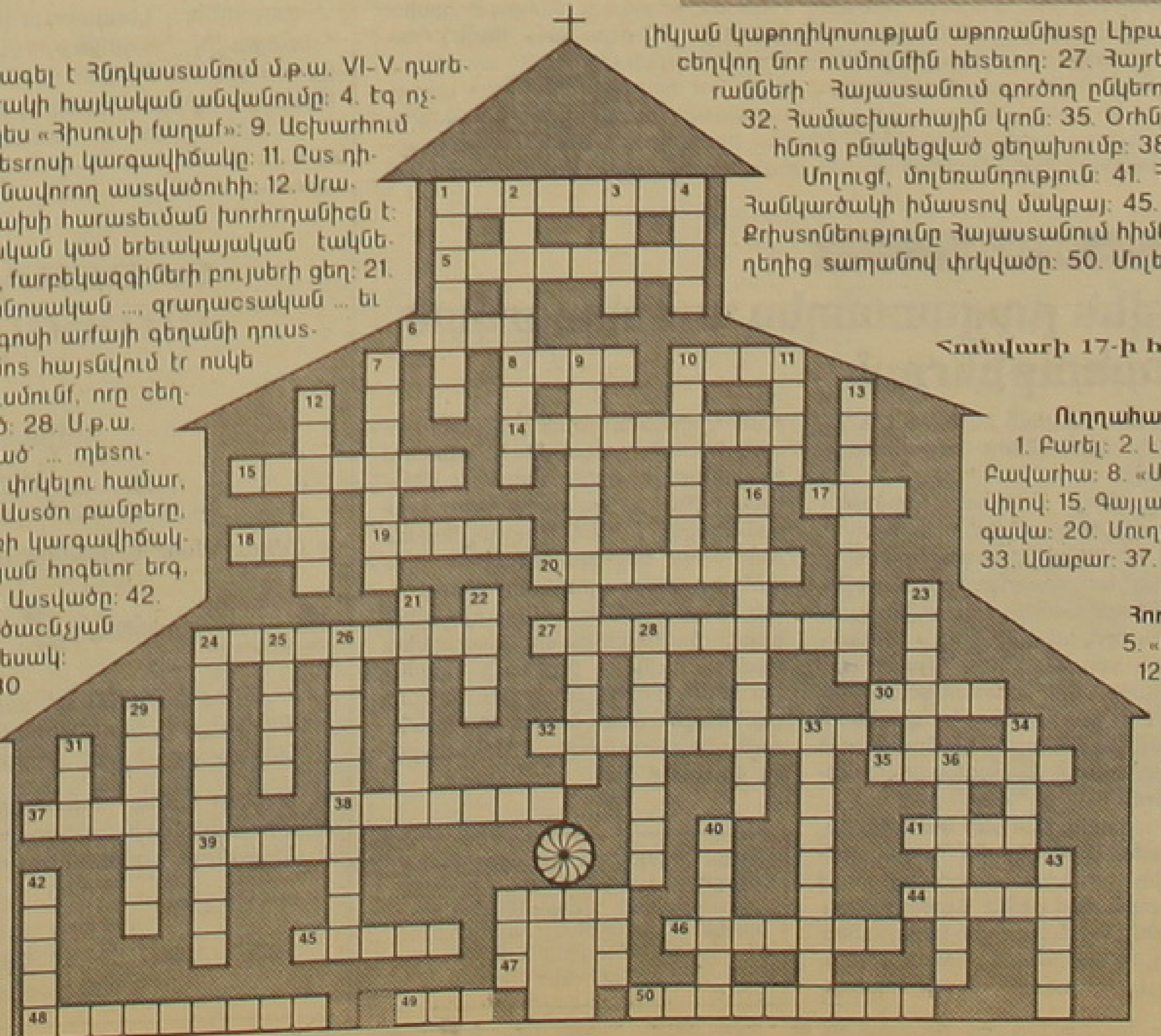

Ուղղահայաց

1. Կրոնա-փիլիսոփայական ուսմունք, որը ծագել է Հնդկաստանում մ.թ.ա. VI-V դարերում: 2. Հայ պետական գործիչ: 3. Մարս մոլորակի հայկական անվանումը: 4. Էգ ոչխար: 7. Նոր կտակարանում այն հիշվում է որպես «Հիսուսի քաղաք»: 9. Աշխարհում մեծ տարածում գտած կրոն: 10. Պողոսի կամ Պետրոսի կարգավիճակը: 11. Ըստ դիցաբանության՝ գիտությունը եւ արվեստը հովանավորող աստվածուհի: 12. Արանում անընդհատ վառվող լույսը կյանքի եւ օջախի հարատեւման խորհրդանիշն է: 13. Գերբնական համարվող առարկաների, իրական կամ երեւակայական էակների կրոնական երկրպագություն: 16. Հորտենզիա, քարբեկազգիների բույսերի ցեղ: 21. Կանացի անուն: 22. Քրիստոնեական ..., հեթանոսական ..., զրադաշտական ... եւ այլն: 23. Ըստ հունական դիցաբանության՝ Արգոսի արքայի գեղանի դուստրը, որին սիրահարված էր Զեւսը: Զեւսը նրա մոտ հայտնվում էր ոսկե անձրեւի տեսքով: 24. Քրիստոսի մայրը: 25. Ուսմունք, որը շեղվում է այս կամ այն կրոնից: 26. Արվեստի գործ: 28. Մ.թ.ա. XXIV-XXIII դարերում Միջագետքում առաջացած՝ ... պետություն: 29. Մեսիա, փրկիչ, որը ծնվեց աշխարհը փրկելու համար, Աստծո որդին: 31. Արամազդ հայոց գլխավոր Աստծո քանքերը, ատենադպիրը: 33. Տաճարի, եկեղեցու, մատուռի կարգավիճակներից: 34. Մարդի տեսակ: 36. Հայ միջնադարյան հոգեւոր երգ, օրհներգություն: 40. Հայոց դիցարանում Արեւի Աստվածը: 42. Կաթոլիկական եկեղեցում երգվող աստվածաշնչյան խոսքերով երգչախմբային երգասացության տեսակ: 43. Քրիստոնեական տոն: 47. Քաղաք, որտեղ 30 տարի ապրել է Հիսուս Քրիստոսը:

Հորիզոնական

1. Քրիստոսի ծննդավայրը: 5. Հավատամք, դոգմա, սկզբունք: 6. Հնդկական դիցարանում գթասրտության, բարեհաճության Աստվածը: 8. Միկիտան ...: 10. Մարդկության նախահայրը: 14. XI դարի հայ պատմիչ Լաստիվերտցու անունը: 15. Վայրկյանի տեւողություն, պահ, ...: 17. Մարմնի մաս: 18. Հայոց հեթանոսական տոմարի չորրորդ ամսվա անվանումը: 19. Հուդայականության գլխավոր Աստվածը: 20. Կիլիկյան կաթողիկոսության աթոռանիստը Լիբանանում: 24. Տվյալ եկեղեցու դավանանքից շեղվող նոր ուսմունքին հետեւող: 27. Հայրենական մեծ պատերազմի մասնակից վետերանների՝ Հայաստանում գործող ընկերություն: 30. Հայոց դիցարանի աստվածուհի: 32. Համաշխարհային կրոն: 35. Օրհնությունների գիրք: 37. Բալթիկ ծովի ափերին հնուց բնակեցված ցեղախումբ: 38. Հայոց դիցարանի գլխավոր Աստվածը: 39. Մոլուցք, մոլեռանդություն: 41. Հայոց Արա Գեղեցիկ թագավորի հայրը: 44. Հանկարծակի իմաստով մակբայ: 45. Հայոց թագուհի: 46. Վարդազգի թուփ: 48. Քրիստոնեությունը Հայաստանում հիմնադրած գործիչ: 49. Համաշխարհային ջրհեղեղից տապանով փրկվածը: 50. Մոլեռանդ, ...:

Կազմեց Է. ԱՎԵՏԻՍՅԱՆԸ

Հունվարի 17-ի համարում տպագրված խաչբառի պատասխանները

Ուղղահայաց

1. Բարել: 2. Լադոգա: 3. Հարագո: 4. Ակներ: 6. Խորովու: 7. Բավարիա: 8. «Մադեյրա»: 9. Կապրալ: 13. Սուսանակ: 14. Վավիլով: 15. Գայլախոտ: 16. Ութոտնիկ: 17. Սյունի: 18. Շնորհ: 19. Ագավա: 20. Սուղնի: 27. Եղրեւանի: 29. Արտաշատ: 31. Ումբրեր: 33. Անաքար: 37. Մալյան: 38. Դուբլին: 39. Ատտակ: 40. Գայոս:

Հորիզոնական

5. «Կասաբլանկա»: 10. Դոնաթելո: 11. Ավետարան: 12. Շանսոն: 13. Սուվորով: 15. Գայլասու: 18. Շուկա: 21. Հյուսն: 22. Թայվան: 23. Գայդար: 24. Կողակ: 25. Սնունդ: 26. Կետլեր: 28. Վրաքաշ: 30. Կնունք: 32. Հուղա: 34. Կոմարով: 35. «Տիտանիկ»: 36. Տմարդի: 41. Տեռնոպոլ: 42. Բնակարան: 43. Թափառնիկոս:

ՃԻՇՏ ԼՈՒԾԵԼՈՎ ՄՐՑԱՆԱԿԱՅԻՆ ԽԱՉԲԱՌԸ ԵՎ ԱՌԱՋԻԿԱ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ԱՌԱՋԻՆԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵԼՈՎ «ԱԶԳ»-Ի ԽՄԲԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ, ԿԱՐՈՂ ԵՔ ՍՏԱՆԱԼ ԱՐԺԵՔԱՎՈՐ ՄՐՑԱՆԱԿԸ:

ԱԶԳ

Օրվա հետքով

ՔԱՂԲԱՆՏԱՐԿՅԱԼՆԵՐ

Եվրախորհուրդը Բաքվին հանձնարարել է ազատ արձակել Համիդովին, Ղազիեւին եւ Գումբատովին

Չնայած Եվրախորհրդի (ԵԽ) նախարարների կաբինետն արդեն որոշել է Ադրբեջանին ընդունել կազմակերպության լիիրավ անդամ, Ադրբեջանի երեք քաղաքական գործիչներին բանտից ազատ արձակելու խնդիրը մնում է օրակարգում: ԵԽ-ն Բաքվին հանձնարարել է ազատ արձակել Ադրբեջանի նախկին նախագահ Աբ. Էլչիբեյի կառավարության երկու անդամներ Իսկանդար Համիդովին (ՆԳ նախկին նախարար) եւ Ռահիմ Ղազիեւին (ՊՆ նախկին նախարար), ինչպես նաեւ գնդապետ Ալիքրամ Գումբատովին:

ԵԽ-ն պնդում է, որ երեք ազդեցիկ գործիչներն էլ բանտարկվել են քաղաքական դրդապատճառներով, մինչդեռ Բաքուն նրանց մեղադրում է տարբեր ծանր հանցագործությունների մեջ: Հիշեցնենք, որ ՆԳ նախկին նախարար, ծայրահեղ ազգայնական «Գորշ գայլեր» կուսակցության առաջնորդ Ի. Համիդովը 1994 թ. զրկվել է պատգամավորական անձեռնմխելիությունից եւ ձերբակալվել քրեական հանցագործություն կատարելու մեղադրանքով: Ծնունդով ղարաբաղցի Համիդովը ժամանակին օգնում էր Դուդաեւին, ինչպես նաեւ նրա անմիջական օժանդակությամբ Ղարաբաղի բանակի դեմ մարտնչում էին չեչեն կամավորները: Պաշտպանության նախկին նախարար Ռ. Ղազիեւը 1995 թ. մահապատժի է դատապարտվել 25 մլն ռուբլի եւ 500 հազար դոլար յուրացնելու, ինչպես նաեւ «Շուշին ու Լաչինը հայերին հանձնելու» մեղադրանքով: Գնդապետ Ա. Գումբատովը Թալիշյան ժողովրդական կուսակցության առաջնորդն է, 1993 թ. հունիսի 12-ին գլխավորել է «Թալիշ-Մուղանական» հանրապետության հռչակման գործողությունները: Ադրբեջանի դատարանն ազգությամբ թալիշ գնդապետին դատապարտել է հայրենիքի դավաճանության մեղադրանքով:

Թ. Հ.

«ՎՈՒՈՒԱՄ-ը կկորցնի նախկին նշանակությունը»

ԲԱՔՈՒ, 19 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ԱՄՆ-ի պաշտպանության նախարար Ուիլյամ Քոհենի այս հայտարարությունը գրավել է ադրբեջանական մամուլի ուշադրությունը: «Եժեդնեվնիե Նովոստի» լրագիրն այսօր ծավալուն հոդվածում ուշադրություն է դարձնում ամերիկացի նախարարի հայտարարության այն հատվածին, որտեղ նա խոստովանում է, որ «Ռուսաստանը, Բելառուսը, Ղազախստանը, Կիրգիզիան եւ Տաջիկստանը, ինչպես նաեւ Հայաստանը միավորած Եվրասիական տնտեսական միության ստեղծումը Մոսկվայի ուժեղ քայլն էր: ՎՈՒՈՒԱՄ դաշինքի ղեկավարները հասկացան, որ Ռուսաստանը պատրաստ է առճակատման»: Լրագրի կարծիքով, դա ցուցադրվեց ՎՈՒՈՒԱՄ-ի ամենախոցելի անդամի՝ Վրաստանի օրինակով:

Բաքվում, Քոհենի կարծիքով, անմիջապես համապատասխան հետեւություններ արեցին, «շքեղորեն դիմավորելով» Վլադիմիր Պուտինին եւ հռչակելով «նոր դարագլուխ երկու երկրների փոխհարաբերություններում»: Հիշեցնելով այն մասին, որ վերջին ժամանակներս համանման շարժումներ են նկատվում նաեւ Ուկրաինայի կողմից, լրագիրը հանգել է հետեւյալ եզրակացության. «Առանց Ուկրաինայի եւ Ադրբեջանի ՎՈՒՈՒԱՄ դաշինքը կորցնում է իմաստն ու հեռանկարը»:

Ալիեւը «մեկնելու» է Թեհրան

Իրանում Ադրբեջանի դեսպան Աբասալի Հասանովը ԻՌՆԱ գործակալությանը տեղեկացրել է, որ նախագահ Հ. Ալիեւը Թեհրան կժամանի նախքան Իրանի նախագահական ընտրությունները: Դեսպանի խոսքերով՝ Ալիեւը նպատակ ունի «ամրապնդել երկու երկրների քաղաքական եւ տնտեսական կապերը»:

Նախկինում Հ. Ալիեւի Իրան նախատեսված այցելությունները տարբեր պատճառներով հետաձգվել են: Ի դեպ, երկու օր առաջ Ալիեւը հրամանագիր է ստորագրել, համաձայն որի պետական նավթային SOCAR ընկերությունը պետք է չորս տարվա ընթացքում Իրանին վճարի Նախիջեւան էլեկտրաէներգիա առաքելու դիմաց կուտակված 44,3 մլն դոլար պարտքը:

Իրաքի հարցում Բուշ կրտսերը հորն է քաշել

ԱՄՆ 43-րդ նախագահ Բուշ կրտսերը, որը Սպիտակ տուն կտեղափոխվի այսօր, երեկ CNN հեռուստաընկերությանը տված հարցազրույցում ասել է, թե չի վերանայի Իրաքի նկատմամբ պատժամիջոցները, քանի դեռ չի համոզվել, որ Բաղդադը զանգվածային ոչնչացման զենք չի արտադրում: «Զանգվածային ոչնչացման զենքի առկայությունն ուղղակի սպառնալիք է մեր բարեկամ Իսրայելի, Սաուդյան Արաբիայի եւ Քուվեյթի համար», նշել է Բուշ կրտսերը:

ԱՄՆ-ը մուտքի այցագիր չի տալիս Իոսիֆ Կոբզոնին

ՄՈՍԿՎԱ, 19 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մոսկվայում ԱՄՆ դեսպանությունը հերթական անգամ հրաժարվել է մուտքի այցագիր տալ Ռուսաստանի Պետական դումայի պատգամավոր, հայտնի երգիչ Իոսիֆ Կոբզոնին: Ինչպես հաղորդում է «Ազատություն» ռադիոկայանը, առաջին անգամ Կոբզոնին ամերիկյան այցագիր մերժվել է 1995 թվականին՝ կասկածելով, որ նա կապված է կազմակերպված հանցավորության հետ: ԱՄՆ օրինակին քիչ ավելի ուշ հետեւեց Իսրայելը, նույնպես Կոբզոնին մերժելով այցագիր տրամադրել:

Կոնգոյի նախագահի պաշտոնում որդին փոխարինեց հորը

ԿԻՆՇԱՍԱ, 19 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հինգշաբթի Կոնգոյի ազգային հեռուստատեսությունը պաշտոնապես հայտնել է Լորան Կաբիլայի մահվան մասին: Երկրի տեղեկատվության նախարարը հայտարարել է 30-օրյա սուգ: Ժոզեֆ Կաբիլան, Կոնգոյի Ժողովրդավարական Հանրապետության սպանված առաջնորդ Լորան Կաբիլայի որդին, նշանակվել է երկրի նոր ղեկավար: Մինչդեռ կառավարությունը բանակին հրաման է տվել պատրաստվել խռովարարների դեմ պայքարի եւ երկրից նրանց արտաքսման: Ինչպես հաղորդում է BBC-ն, խռովարարները, ամենայն հավանականությամբ, հանդես են գալու Ժոզեֆ Կաբիլայի դեմ:

ԵՐԵՎԱՆ

Դագաղները կվաճառվեն բացառապես արտոնագրված խանութներում

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ Երեւանի խորհրդի 2000 թ. նոյեմբերի 27-ի որոշման համաձայն դագաղների վաճառքը կարող է իրականացվել միայն այդ նպատակի համար գերեզմանատներին կից առանձնացված հատուկ տեղերում կամ Երեւանի քաղաքապետարանի «Բնակչության հատուկ սպասարկման» ՊՓԲԸ-ի մասնագիտացված համապատասխան խանութներում՝ կոմիսիոն գործարքի միջոցով:

Երեւանի նախկին քաղաքապետ Ա. Բազեյանի այս նախաձեռնությունը հետեւողականորեն շարունակում է նորանշանակ քաղաքապետ Ռ. Նազարյանը:

Երեւանի կենտրոնական Նար-Դոս փողոցը, որ դագաղագործների հիմնական «բիզնես կենտրոնն էր», այլեւս դադարեցրել է իր այս գործունեությունը: Որոշման կատարման գործընթացին մասնակցում են նաեւ Երեւանի ՆԳՆ մարմինների ստորաբաժանումները:

Դագաղների վաճառքը այսուհետ կկատարվի միայն Թոխմախի, Շահումյանի եւ Ջեյթունի գերեզմանատներին կից արտոնագրված խանութներում: Քաղաքապետարանի «Բնակչության հատուկ սպասարկում» ձեռնարկության տնօրեն Ա. Առաքելյանի հավաստմամբ, եթե անհրաժեշտություն լինի՝ նոր խանութներ էլ կբացվեն: Դագաղների վաճառքը խանութներում իրականացվում է բացառապես կտրոններով:

Այս առիթով Երեւանի նախկին քաղաքապետ Ա. Բազեյանը քաղաքապետարանի խորհրդի որոշումից հետո նաեւ նամակով դիմել է առողջապահության նախարար Ա. Մկրտչյանին՝ խնդրելով նրա անմիջական կարգադրությունը, որպեսզի առողջապահության նախարարությանը ենթակա օբյեկտներում դագաղների վաճառք չկատարվի: Ի պատասխան՝ Ա. Մկրտչյանը 2001 թ. հունվարի 9-ին հրահանգչական նամակ է ուղղել նախարարության ենթակայության բժշկական հաստատությունների տնօրեններին, բժշկական հաստատությունների դիահերձարաններին կից դագաղների պատրաստումն ու վաճառքի կազմակերպումն արգելելու մասին: Սակայն բժշկական որոշ հաստատություններում դեռ շարունակվում է դագաղների վաճառքը:

Գայի անվան ավտոդպրոցը իրականացնում է բոլոր կատեգորիաների վարորդական իրավունքի դասընթացներ: Ամենաէժանը հանրապետությունում: Ռուբինյանց 27/4, 628121, 628131:

Ուշադրություն դարձրեք հյուրանոցների լողասենյակի նորոգմանը

ԿԵՐԱՄԻԿԱ

Միգուցե այստե՞ղ է Ձեր բիզնեսի հաջողությունը

«Կերամիկա» ընկերությունը քրիստոնեությունը որպես պետական կրոն ընդունելու 1700 ամյակին նվիրված տոնակատարությունների կապակցությամբ *հյուրանոցային* շինարարությամբ զբաղվող կազմակերպություններին *բացառիկ* հատուկ գներով առաջարկում է լողասենյակի նորոգման համար անհրաժեշտ ամբողջական տեսականի.

կերամիկական սալիկներ, կերամիկական գրանիտ, ծորակներ, սանիտարական կերամիկա, լողախցիկներ, կախովի առաստաղներ, հատուկ սոսինձներ, ջրատաքացուցիչներ, հայելիներ եւ հավելյալ պարագաներ

Դիմե՛ք մեզ, եւ մենք կանենք ամեն ինչ, որպեսզի կարողանաք ըստ պատշաճի ներկայանալ մեր հայրենակիցներին:

Հեռ. 61-63-00; Ֆաքս. 62-65-37; 52-94-49
E-mail: imex–m@mbox.intarnet.com

ԿՐԻՍՏԱԼ ԲԻՍՏՐՈ ԲԱՐ

Հետաքրքիր ժամանց, եվրոպական մատուցում, յուրահատուկ կոկտեյլներ՝ միակը Երեւանում:
Շաբաթ օրերը՝ 9.00, շոու ծրագիր:
Աշխատում է 10.00-3.00:

ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԽՈՀԱՆՈՑ

Ֆուլ, ֆաթթե, ֆալաֆել, համմոս, մուհամմարա, մութաբբալ (բադրիջանով), շիշ թաուք, թոշկա լահմաջուն (զակուսկաներ), բուրակ, ֆաթթուշ, քյուֆթա, սաջիե, լաբնե:
Հասցեն՝ Երեւան, Նալբանդյան 37, «Լագոնիդ» արաբական խոհանոց: Աշխատում է ժամը 10.00-23.00: Հեռախոս 58-49-93:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Պարենային ցորենի վաճառքի **«Արմենիան Թեքնոլըջի Գրուփ»** հիմնադրամը վաճառում է ԱՄՆ-ից ներկրված կարմրահատ աշնանացան բարձրորակ պարենային ցորեն:

Մեկ տոննայի վաճառքի նվազագույն գինն է 175 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ:

Վաճառքի առաջարկվող առավելագույն քանակն է 6500 տոննա:

Ցորենի ապրանքային հատկանիշներն են

-Բնաքաշը	-790 գ/լ
-Խոնավությունը	-12.8 %
-Սոսնձանյութը	-25 %
-ԻԴԿ (I խումբ)	-78
- Պրոտեին	-11.7%

Ցորենը պահեստավորված է Երեւանի հացի բազայում: Վաճառքը կատարվում է կանխիկ կամ փոխանցումով: Որպես վճարման միջոց կարող են դիտարկվել նաեւ բանկային երաշխավորագրերը:

Վաճառքը կատարվում է միայն իրավաբանական եւ իրավաբանական անձի կարգավիճակ ունեցող ձեռնարկություններին:

Հայտերն ընդունվում են ս/թ հունվարի 25-ին, հինգշաբթի, ժամը 12.00-ին, ք. Երեւան, Չարենցի 48 հասցեով:

Հաղթողները կհայտարարվեն հունվարի 26-ին, ժամը 10.00-ին:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար կարող եք զանգահարել՝ 55-53-15, 55-92-65, 55-92-66, 55-92-67, 55-92-68 հեռախոսահամարներով կամ դիմել ք. Երեւան, Չարենցի 48,
email: atgf@netsys.am

YEREVAN-PARIS-LYON
SABERATOURS-SEVAN
ՍԱԲԵՐԱՏՈՒՐ-ՍԵՎԱՆ
ԵՐԵՎԱՆ-ՓԱՐԻԶ-ԼԻՈՆ

Ավիատոմսեր եւ տուրիզմ

«Սաբերատուր-Սեւան»
ճամփորդական գործակալությունն առաջարկում է.

- ***Ավիատոմսեր Երեւանից ուղիղ չվերթերով***

ARMENIAN AIRLINES swissair KLM BRITISH AIRWAYS АЭРОФЛОТ

տրանզիտ քաղաքներով ցանկացած ուղղությամբ եւ ընկերությամբ: Փարիզի օդանավակայանում Ձեզ կդիմավորի մեր գրասենյակի ներկայացուցիչը եւ կհոգա Ձեր բոլոր հոգսերը

- ***Գնացքի տոմսեր Եվրոպայում***
- ***Հյուրանոցների ամրագրում Հայաստանում եւ արտասահմանում***
- ***Բժշկական ապահովագրություն***

375010, ք. Երեւան, Վարդանանց 10
Հեռ. (3741) 52 54 48, 52 85 48, ֆաքս (3741) 56 40 30
E-mail: sabera@arminco.com

«Գինդ» տպարանում, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Պատվեր 1375 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 19. 01. 2001 Գինը՝ 100 դրամ